

DOMOLJUB

Izstaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S priloga: „Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Sliški in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inšorati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica —

Štev. 19.

V Ljubljani, dne 13. maja 1915.

Leto XXVIII.

Tisza o ovaduhih.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je pred nekaj dnevi v državni zbornici izpregovoril nekaj krepkih, pa potrebnih besedi proti grdemu tožarjenju in neštetim ovadbam brez podpisa, ki se je razpaslo v vojnem času. Povedal je, da te vrste domoljubje, ki ga kažejo taki ovaduhi in tožbarji, ni nič vredno, in da je ta reč sploh nečestna in sramotna. Po ti poti se ne skrbi za blagor domovine. Seveda! na domovino takih ovaduhov pač nihče ne misli, nego samo na svojo osebno strast, na staro sovraštvo, ki ga ima do kake osebe, ali pa na strankarske ali narodne zagrizenosti, ki upa, da bi se ob tem času moglo znesti nad nasprotniki in jim kaj škodovati. Veliko takih slučajev je bilo na Ogrskem, kjer je preiskava čisto jasno dognala, da je kdo ovadil drugega samo zato, ker je imel zavoljo kake izgubljene pravde, ali kakega drugega podobnega vzroka, mržnjo nanj, da je popolnoma nedolžne besede zavil, preobrnil in jim dal drug pomen, ki se je lahko iz njega dobilo kaznjivo dejanje.

Drugod so prenapeti Madjari vsakega Slovaka, Rusina ali Romuna, ki se še ni sramoval svojega roda, in ki se je še drznil govoriti v svojem jeziku, naznanili kot državnega sovražnika in kot prijatelja Srbov ali Rusov, kakor bi bil vsak kdor ni Madjar, že za državo nevaren človek.

V prvih mesecih vojne dobe je bilo vse polno rusinskih, slovaških in sploh nemadjarskih veljakov, zlasti duhovnikov zaprtih. Tam je pač tako kakor drugod po svetu: za revno, zapuščeno ljudstvo, na katerega strani stati ne nosi nobenega dobička, marveč pred gospodujočimi drugorodci celo sra-

moto in zaničevanje, se potegne domala edino le njegov duhovnik. Ubozege, zatiranega Irca je branil proti Angležu samo njegov župnik in kaplan, za katoliškega Hrvata se je pod Turkom v Bosni in Hercegovini boril edini »ujak« franciškan, s Poljakom proti Prusu drži samo njegovo duhovstvo. Zato ni čuda, če se zatiralcev mržnja obrača v prvi vrsti proti duhovnikom v takih razmerah, in kadar se jim zdi, da je prišla priložnost, da bi se jih bilo mogoče znebiti, jo brž temeljito porabijo. K narodnemu sovraštvu se pridružuje pri brezvercih še versko. Ti duhovnika sploh sovražijo. Kakor njihov duševni oče Volter bi radi videli, da bi zadnji kralj visel obešen za čreva zadnjega duhovnika.

Ne more se reči, da bi bil Tisza posebno pravičen drugim ogrskim narodom; tudi katoličanom ne; saj je kalvinske vere in obenem trd Madjar, ki bi madjarsko reč rad povzdignil čim najvišje. Toda ta mož je toliko pаметen, da je spoznal, da državi ne more koristiti slepo strastno ovaduštvo in ž njim zvezano zapiranje poštenih ljudi na tožbe vsakovrstnih, večkrat zelo malo vrednih ljudi. Zato se je svoj čas potegnil za uboge žrteve. Poskrbel je, da se je zapiranje ustavilo, da so se preiskave hitro zvršile in bil je toliko moža, da je proti vojaški in politični gosposki branil po nedolžnem zaprte. Pisal je rusinskim škofom lepo pismo, v katerem obžaluje, da so se nekateri uradniki prenapetili, in jim javno izkazuje izpričevalo domoljubja.

Tudi v doleni Avstriji, kjer se je prav zadnji čas začela grda gonja proti katoliškim duhovnikom in redovnikom, češ, da so izdajavci, se je gosposka potegnila zanje. Več duhovnikov so zaprli, toda prav kmalu so jih izpustili, obenem so pa začeli zasledovati

tiste, kateri so jih ovadili in vsem takim zažugali s strogimi kaznimi. Tak okrajni glavar je res pošten in pravičen mož. Lažnivi ovaduh je državni nevaren in treba mu je s silo streti njegovo predrznost in ga dati pod ključ, da se v luknji predrami in zave, kako grd je obrekljiv, sovražen jezik.

Ob takem času se vsaka beseda pač ne more položiti na zlato tehtnico. V razburjenju, žalosti, obupnosti marsikdo kaj zine, kar ne izvira iz njegovega prepričanja, česar bi ne rekel, ko bi bil mirne duše, in bi mogel premisliti, kaj reče. Ovaduh, ki povsod nastavlja ušesa, kje bi kaj ujel, da bi mogel koga spraviti v nesrečo, je grd in krivičen človek, tembolj ker ga njegova umazana strast sama vodi do tega, da prikriva in zavija, ali da se tudi na celem izmisli.

Res je sicer, da sodišč, ki more zasledovati pravico, pride resnici do dna in reši po nedolžnem osumljenega človeka kazni, toda kdo mu odstrani sramoto, ki jo je prestal, škodo, ki jo je imel, dušno in telesno trpljenje, ki ga je morilo, ko je po nedolžnem bil v preiskavi in morda dlje časa celo zaprt.

Ovaduh ni domoljub, tako je rekel Tisza, in s tem je svoji domovini mnogo koristil. Škodoželjnost, zavist, sovraštvo, strankarska, politična, protiverška mržnja, ki iz njih izvira ovaduštvo, niso lastnosti poštenih značajev. Domovina pa ima korist samo od poštenih, plemenitih ljudi.

Pregled po svetu.

Avstro-Ogrska. Dne 7. maja se je vršil na Dunaju ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri. — Isti

lan je sprejel cesar vojnega ministra Kroatina v daljši avdijenci. — V ogrskem državnem zboru je govoril poslanec Baraban in trdil, da Avstrija ni zlede na število vojakov kakor tudi na bojišču izpolnila primerno svojo dolžnost. Honvedni minister Hazai ga je crepko zavrnil. — Minister za Hrvatsko grof Božidar Pejačević, ki je, kakor je znano, interniran na Francoskem, je brzojavno naznanil svojemu sinu Marku v Budimpešti in prav tako tudi drugemu sinu Elemerju v Rimu, da so ga odpravili v veliko bolnišnico v Orleans, kjer ga bodo operirali na ledvicah. To vest so sporočili tudi ministrskemu predsedniku grofu Tiszi.

Vatikan. Predsednik katol. zborniške stranke dr. Nolens na Nizozemskem je po naročilu nizozemske vlade odpotoval v Rim, kjer ga je že sprejel papež v avdijenci. Obiskal je tudi nizozemskega kardinala Rossuma in kardinala državnega tajnika Gasparrija. Njegova potovanja je v zvezi s stremljenji sv. očeta za mir in za ustanovitev diplomatskega zastopstva pri apostolski stolici.

Nemčija. Nemški cesar se je vrnil dne 6. t. m. v Berlin, kjer so ga sprejeli z velikanskim navdušenjem.

Italija. Iz listov posnemamo sledeče vesti: 1. Dne 5. t. m. so obhajali v Kvartu pri Genovi slavnost odkritja spomenika Garibaldiju. Ta dan je namenjen poteklo 55 let odkar se je Garibaldi vkrcal v Kvartu s 1250 možmi in se odpravil na Sicilijo pomagat vstajem. Misli se je, da se bo te slavnosti udeležil tudi kralj, kar se pa ni zgodilo. Slavnostni govor je imel pesnik d'Annunzio, ki je pred svojim odhodom iz Pariza dejal svojim prijateljem, da bo storil harakiri (prerezal si bo trebuh), ako ne začne Italija vojske. — 2. Pretekli teden se je vršilo v Rimu več ministrskih svetov in raznih posvetovanj med diplomati. — 3. Sklenilo se je, da ne sme zapustiti noben član vlade Rima. — 4. Senator Ballija je objavil v listu »Popolo Romano« pismo, v katerem je svetoval, naj se kralj in papež združita in napravita mir, namesto da bi se šlo v vojno, ki grmači razvalino na podrtino in revščino na bedo. Papež in kralj bi se bliskovito združila v bogoljubnem delu in se vrnila v krog svojih dolžnosti in bi žela hvaležnost vsega sveta. Ze premirje nekaterih dni bi bila blažena dobrota. — 5. Senat in zbornica bodeta začela delovati zopet dne 20. maja. — 6. Naš cesar je sprejel 8. t. m. italijanskega poslanika vojvode Averno v avdijenci. — 7. Laški kralj je sprejel dne 7. t. m. v enourni avdijenci nemškega poslanika kneza Bülova. — 8. Italijani so izkrcali za tri dni v Valoni v Albaniji 6000 mož. — 9. Upor v Tripolisu proti Italijanom je prizadel Italijanom precej izgub.

Francija. Na Francoskem so ustanovili radi velikih goljufij delovanje vseh vojnopomožnih družtev. — Ženam v vojski se nahajajočih mož je prepovedano prodajati alkoholne pijače. — Nekateri listi vedo poročati, da se na

Francoskem množi navdušenje za cesarstvo proti republikli. Misel, da bi postal sedanji belgijski kralj francoski cesar se menda ljudem dopade.

Anglija. Anglija je izdala v prvih 8 mesecih za vojne namene okoli 7400 milijonov kron. — Angleži bodo vpejlali nove davke na alkoholne pijače. — Iz Londona se poroča: Angleško vojno ministrstvo je pri društvu usnjarjev vprašalo, če so pričeli ženske izobraževati v usnjarstvu, ker najbrže v treh mesecih vse za orožje sposobne može pritegnejo v vojaško službo. Tvorničarji usnja si niso na jasnem, če se ne namerava uvesti splošna vojaška dolžnost.

Rusija. Ruski finančni minister Bark zopet potuje in Pariz, da se dogovori gleden novega posojila Rusiji. — Tudi doma bo najela Rusija novo posojilo v znesku 1000 milijonov rubljev. — V Moskvi so bili nemiri radi draginje. Da se odpomore pomanjkanju živil v ruskih mestih, je rusko ministrstvo sprejelo predlog, da smejo zemstva do 60 odstotkov bodoče žetve razlastiti. — Rusko časopisje vneto razpravlja o miru in pogojih, pod katerimi bi Rusija mogla skleniti mir. V listih stoji, da na mir ni misliti, dokler so Bospor, Dardanele in Carigrad v turških rokah. Z ruskega stališča je pridobitev iznoda iz Črnega v Sredozemsko morje najvažnejša naloga svetovne vojske. Rusija ne more mirno živeti, dokler ima tat ključ njene hiše v žepu. — Car se je mudil pretekli teden v Odesi, kjer so spustili v morje veliko bojno ladjo »Marija«. — Car je ukazal, da naj naroče 12.000 novih železniških voz, ki naj se nabavijo v petih letih. — Listi poročajo, da razsaja v Varšavi kolera.

Srbija. Srbska vlada je vsled vedno rastočega števila vojaških beguncev naprosila grško vlado, da naj ustavi beg dezertarjev v Solun. — Listi poročajo, da je odpotoval srbski ministrski predsednik Pašić v Petrograd. — Uradno se poroča z dne 7. t. m. z Dunaja: Na južnem bojišču ni bilo nobenih dogodkov. V boju s topovi so uničili naši možnarji z dobro zadetimi strelji francoske mornariške topove pri Belgradu.

Črnogora. Francoski listi poročajo: Avstro-ogrške čete pri Kebabli in pri kotorskem pristanišču živahno delujejo. Poročajo o ljutih bojih pehote in o udeležbi velikih trdnjaviških topov pri operacijah. Pričakuje se, da bodo črnogorske izgube zopet velike.

Bolgarija. Iz Sofije se poroča: Od entente napovedane pismene ponudbe Bolgariji še vedno niso došle semkaj. Vestí o zasedenju srbske južne Makedonije po četah entente so neosnovane. Stališče bolgarske vlade je neizpremenjeno, pač pa so naše zmage v Galiciji moralno učinkovale. Francosko poslanstvo javlja, da so dobili Turki na polotoku Galipoli močna ojačenja in da hudo napadajo. Splošno je položaj zadovoljiv. — Iz Sofije se poroča dne 29. aprila: Posebnega poročevalca »Petit Parisien« je sprejel v avdijenci ministrski predsednik Radoslavov. Rado-

slavov se je tako-le izrazil: »Da se da smo držali strogo nevtralnost, ki je odgovarjala bolgarskim interesom. Z zadnjo akcijo zaveznikov proti vzhodu je pa za Bolgare ustvarjen nov položaj. Bolgarija vidi možnost, da uresuči svoje narodne ideale. Bolgarija bo svojo dolžnost izpolnila, da doseže svojo narodno politiko.«

Grška. Grška zbornica je razpisčena. Razpisane so nove volitve. Nova zbornica se snide dne 10. julija.

Rumunija. Zastopnik lista »Car« je imel z ozirom na vesti o mobilizaciji razgovor z visokim častnikom generalnega štaba, ki je izjavil: »Ne vem, če se je odredila mobilizacija. Sodim pa, da bo delna mobilizacija v kratkem potrebna, da se prepreči morebitni vpad od strani tuje države. Ta država zna iz taktičnih vzrokov udreti v Rumunijo. Lahko se zgodi, da napravijo Rusi tak poizkus, da bi dobili v roke del naših železnic za prevoz čet proti Cataidži, oziroma Srbiji. Nemci in njihovi zavezniki nimajo nikakega vojaškega interesa, da bi udrlí v naše ozemlje. — »Italia« poroča iz Bukarešta: Rumunski vojni minister je poslal pet letnikov zadnjih vpoklicanih rezervnikov na dopust, da opravijo pomladarska dela. Kakor sodijo, ta odredba potrjujeboljšanje napetega balkanskega položaja, ki je nastopilo vsled zavezniškega neuspeha pri Dardanclah.

Norveška. Na Norveškem preti splošna stavka. Deželna organizacija, ki šteje 70.000 članov, je soglasno sklenila stopiti v splošno stavko, če zbornica 13. maja ne sprejme vladno predlogo o prisilnih razsodiščih.

Kitajska in Japonska. Dne 10. maja se je poročalo: Japonsko poslanstvo je dobilo uradno brzojavko iz Tokia, da je Kitajska sprejela japonske pogoje.

Svetovna vojska.

VOJSKA Z RUSI.

V tej velikanski svetovni vojski smo doživeli že marsikatero razočaranje in prestali marsikatero bol. Tudi preveliko zaupanje v zmagó je pogosto že ovenelo kot ovne pomladni cvet pod diham strupene slane. Pravimo, preveliko zmagoslavno zaupanje, ki je navdajalo mnogo ljudi. Veliko ljudi je bilo, in še niso izumrli, ki so si vojsko z Rusi predstavljali kot sprehod v Petrograd. V štirinajstih dneh, najdalje pa v štirih tednih se je upalo, da bodo Nemci v Parizu, v istem času pa naj bi bili naši v Petrogradu. To upanje se ni izpolnilo, ker se izpolniti ni moglo. Tako hitro bi se mogli razviti dogodki le tedaj, če bi francoska in ruska armada kar zginili s površja. Po človeški pameti soditi je bilo zmage od naše strani težko pričakovati. Treba je pomisliti, da vodite Avstrija in Nemčija vojsko s polovico sveta. Eni nam stoje nasproti z orožjem v rokah, drugi pa ovirajo vsako pomoč nam in pomagajo sovražnikom.

Treba je pomisliti samo na Italijo in na nerodno igro, ki jo uganja Severna Amerika. Brez pomoči od strani Amerike bi bili naši sovražniki že davno premagani. Tako pa je brezdvomno pripisovati samo božji pomoči in hrabrosti naših junakov na bojnih poljih, da nas naši sovražniki že niso zmleli. Uspehi junaškega odpora pa ne osrčujejo mnoge, temveč postajajo raje malodušni vsled neuspehov, katerih smo morali že več doživeti. Neki pregovor pravi: Bog je pomagal, Bog bo pomagal tudi naprej. Te lepe besede obrnemo lahko tudi na sedanjo svetovno vojsko. »Božji dobrosrčnosti se imamo zahvaliti, da nismo bili uničeni,« pravi sveto pismo. Bog in Mati božja sta mi pomagala na čudovit način, to priznanje zveni iz tisočernih pisem naših junakov z bojnih poljan. Molitev ni bila zastoj. Z božjo pomočjo smo odbili strašni sovražni naval v Karpatih in tudi naprej nam Bog pomaga. Iz Galicije prihajajo vesela zmagoslavna poročila. Že delj časa je bilo slišati o velikih bojnih pripravah proti ruskim postopankam v zahodni Galiciji. Dne 1. maja pa je naša armada udarila in udarec se ji je posrečil. Cela ruska fronta v zahodni Galiciji — desno od Krakova, tam kjer se izliva Dunajec v Vislo, do Gorlice v Karpatih, t. j. razdalja 85 km — je bila na več mestih predrta. Moral je biti strašen boj. Medtem ko je vladal zadnje tedne na celi bojni črti navidezen mir, se je pričelo dne 1. maja obstreljevanje na močno utrjene ruske postojanke. Naslednji dan je to obstreljevanje strašno narastlo. Sto topov najtežjega kalibra je bruhalo smrt in pogubo na ruske postojanke. Žične ovire so bile razrte, ruski zakopi uničeni, v njih se nahajajoči bralnici pa pomorjeni ali pa zapodeni v beg. Ko so postale tako postojanke zrele za napad, je nastopila za trenotek moreča tišina, potem pa se je začel na levi in desni Gorlic v širokosti 40 km napad, ki je prodril rusko črto. Rusi so se obrnili v divjem begu nazaj. Koliko jih je pri tem padlo, se lahko slutiti, ne more pa se še dognati. Naša poročila naznanjajo, da so jih naši ujeli nad 70.000, zaplenili pa 22 topov in 46 strojnih pušk.

Ob istem času je bilo tudi čisto zgozaj ob gališki meji poizkušeno prekoračiti Dunajec. Tudi tu se je posrečilo, kar bo povzročilo, da se Rusi na njih postojankah ne bodo mogli držati. V tem času, ko to pišemo, ni še natančnih poročil o celotni ruski izgubi, o ujetnikih in padlih. Veliko je odvisno od tega, ali se bodo mogli Rusi držati v nadaljnjih svojih postojankah, ker brezdvomno je, da so se Rusi preskrbeli tudi za take slučaje. Njih postojanke, ki so jih imeli ob Dunajcu in pri Gorlicah, so bili tako močno utrjene, da so jih sami smatrali za nezavzetne. Njih naprave so se nahajale namreč na višini v treh do štirih vrstah, močno zavarovane z žicami. Važno je tudi to, da so ruske postojanke ob Dukli in enakoimenskem prelazu ogrožene. Če bodo s tem naše karpatske postojanke razbremenjene, bo naše prodiranje od te strani lahko usodopolno za ruske postojanke v Galiciji. Še bolj pa bi bilo, ako bi imeli še trdnjavo Przemysl. Przemysl bi bil za nas sedaj velikega pomena v tem, da bi ondota naša

posadka lahko z izpadi ogroževala ruske postojanke. To bi bila prava naloga te trdnjave, če bi se nam posrečilo, jo ohraniti do te ure. Zato je vzel Kusmanek tako močno posadko seboj v trdnjavo. Nesreča je, da se to prodiranje ni zgodilo en mesec prej.

Poveljnik, ki je vodil ta napad, je bil nemški general Mackensen pod vrhovnim vodstvom našega načelnika generalnega štaba Konrada pl. Hötendorfa in v prisotnosti vrhovnega poveljnika nadvojvode Friderika.

Cesarjeva zahvala.

Armadni višji poveljnik maršal nadvojvoda Frideri je izdal sledeče armadno povelje: Njegovo c. in r. apostolsko Veličanstvo cesar in kralj Franc Jožef I. je blagovolil najmilostnejše pisati sledeče Najvišje lastnoročno pismo: Z napadom, ki ga ni bilo mogoče vzdržati, so pod Vašim višjim poveljstvom združene avstro-ogrske in nemške čete vrgle hrabrega sovražnika v zahodni Galiciji, ujele so veliko sovražnikov in zaplenile veliko vojnega materijala. Novo slavo so pridobile svojim zastavam. Z najtoplejšo zahvalo se spominjam vrlih čet, ki drže bratsko skup. Z občudovanjem gleda domovina na svoje sinove. Vam, armadnemu višjemu poveljniku, generalnemu polkovniku plem. Mackensenu, sploh vsem voditeljem od najvišjega do najnižjega in vsem vrlim borilcem izražam s polnim srcem zahvalo in Vas pooblašam, da moje besede razglasiate armadi. Franc Jožef.« Zelo srečen po tem najmilostnejšem priznanju izražam trdno zaupanje, da energično, smotreno nadaljevanje napada in zasledovanje po zmagovitih zveznih četah dovede do popolnega odločilnega uspeha in da izpopolni sovražnikov poraz. To povelje dobe vse armade in poveljstva armadnih čet z naročilom, naj ga takoj razglase v podrejenem okrožju. Maršal nadvojvoda Friderik.

Nekaj dni pred tem napadom je napravila nemška armada pod Hindenburgovim poveljstvom nepričakovan sunek ob morski obali proti ruskima morskima trdnjavama Libava in Riga. Pri tem so ujeli Nemci 4000 Rusov. Dosedaj so Nemci prodrli 120 km na rusko ozemlje in s tem ogrozili trdnjavo Riga, še bolj pa zvezno železniško črto proti spodaj ležečim obmejnima trdnjavama Kovno in Ossovic. Rusi so pa poizkusili bolj spodaj sunek proti Vzhodni Pruski pri Avgustovu, da bi s tem prišli za hrbet prodirajoči nemški armadi, kar se jim pa ni posrečilo.

VOJSKA S FRANCOZI IN ANGLEŽI.

Na tem bojišču se je bilo zgodilo nekaj, kar je spravilo Francoze in Angleže popolnoma iz ravnotežja. Je pa tudi iznenadenje prve vrste. Dne 30. aprila je bila ob morju ležeča francoska trdnjava Dünkirchen strašno obstreljevana. Strašno so trpele naprave ob morju za nalaganje na ladje. 15 hiš ob morju je bilo popolnoma razdejanih. O škodi v mestu nima mo še cenitve. Francoski časopisi poročajo, da so granate predirale hiše od zgo-

raj do kleti in povzročile mnogo požarov. Mnogo ljudi je bilo ubitih. To obstreljevanje je povzročilo raznovrstno ugibanje, ali streljajo Nemci iz ladij od morske strani ali z velikimi topovi s suhega. Naši časopisi poročajo, da so te tega obstreljevanja udeležile naše težke baterije, pri katerih se nahaja tudi mnogo Slovencev. Kakor znano nesejo naši topovi 30'50 cm 30 km, to je skoraj 10 ur hoda daleč.

Ako bi se Dünkirchen ne mogel več držati, potem je Nemcem odprta pot do morskega mesta Calais (Kale). Kdor pa ima Calais, ta more s podmorskimi čolni, bojnimi ladjami in obrežnimi topovi obvladovati morsko ožino med Francijo in Anglijo, ki ne znaša več nego 33 km. Zato strah pri Angležih vsled obstreljevanja Dünkirchna.

O sunku Nemcev pri Ypernu ni nobenih novih poročil. Nemcem se ni posrečilo, da bi popolnoma predrli angleško-francosko črto, pač pa stalno napredujejo, navzlic temu, da se Angleži in Francozi z vsemi silami upirajo. Tudi na vseh drugih bojnih črtah so se bili ljuti boji, ki so donesli Nemcem nekoliko uspehov. Tako n. pr. so bili Francozi med Maaso in Mozelo pri Epargesu potisnjeni nazaj. Ob belgijski morski obali se je bil boj med torpednimi čolni, pri katerem se je en angleški potopil.

Holandski časopis iporočajo, da so zadnje dni pogreznili nemški podmorski čolni zopet 17 ladij. Delovanje nemških podmorskih čolnov se bo moralo izkazati sedaj, ko bodo Angleži prevažali svoje čete na Francosko. Dne 3. t. m. je neki nemški zrakoplov z bombo uničil nek angleški podmorski čoln. Nemški zrakoplovi se kažejo zopet nad Anglijo.

TURSKA VOJSKA.

Angleži in Francozi napenjajo vse svoje sile, da bi se usedli ob Dardanelah. Ker so bile njih izkrcevalne čete, močne približno 40.000 mož, na celi črti poražene, so pritegnili nove moči. Majhna armada, ki je stala v Aleksandriji (Egiptu), je dospela pred Dardanele, deset največjih angleških oceanskih parnikov pa je pripeljalo vojni materijal, posebno več baterij velikih topov in pa vojske. Zelo dobro služijo Angležem protipostavno zasedeni otoki Lemnos, Imbros in Tenedos, ki leže neposredno pred Dardanelami. Na teh otokih morejo v največjem miru urejevati izkrcevalne čete in jih pripravljati za napade; tamkaj sprejemajo tudi lahko poražene armade, jih okrepcajo in spopolnijo. Dne 27. aprila zvečer so bili združeni sovražniki na celi črti premagani in poginani iz polotoka Gallipoli. Samo na majhnem otočnem kotu pri Kabatepe se jih je še nekaj držalo. Toda naslednje dni so ponovili napad in zopet na več mestih izkrcali čete. Tako pri Kumkali na azijski strani, pri Sedilbaru, pri Aribranu in na najbolj nevarni točki pri Sarosu, kjer je polotok Gallipoli najbolj ozek. Vse te izkrcevalne poizkuse pa je turška armada preprečila. Azijske obali so popolnoma očistišče sovražnika, tudi pri Sarosu se ni mogel ustaliti. Pri Kabatepe in pri Ariburu pa se trdovratno drži obrežja in ni se po-

srečilo ga popolnoma pregnati. Seveda se morejo tamkaj držati sovražne čete samo na majhnem, 400 do 500 metrov globokem zarezu, pod varstvom težkih angleških ladijskih topov. Vsi poizkusi, da bi naprej prodrli, so bili od Turkov preprečeni in sovražniku prizadejane precejšnje izgube. Poročila iz Grške pravijo, da sta ostala od petih izkrcevalnih zborov samo še dva. Štirje francoski in angleški bataljoni so baje popolnoma uničeni, ker so jih Turki obkolili, oni pa so se branili vdati. Nekatera poročila cenijo francoske in angleške izgube na 20.000 mož. Vsekakor ne morejo Francozi in Angleži pokazati nobenih posebnih uspehov in ni še nevarnosti, da bi prišli za hrbet dardanelskim utrdbam. Ako se ne bo Angležem in Francozom posrečilo spraviti na noge močnejšo armado, kot je turška, se podjetje proti Dardanelam ne bo posrečilo. Turčija ima pred Carigradom najmanj 100.000 vojakov, Angležem in Francozom bo pa težko spraviti tja vsaj približno tako močno armado, ker potrebujejo na drugih bojiščih vojake. Od morške strani samo pa kaže, da ne bo mogoče Dardanel vzeti. To se je bilo pokazalo zopet zadnje dni. Francosko-angleško brodovje je povzelo celo vrsto poizkusov, da bi z 16 oklopnicami in celo vrsto torpednimi rušilci prodrlo po morskii cesti. S težkimi izgubami so se morali umakniti. En angleški torpedni rušilec in en avstralski podmorski čoln sta bila pri vходу potopljena. Prav tako več prevoznih ladij in čolnov. Težke poškodbe so trpele angleški oklopnici »Majestic« in »Triumph« in francoski križarki »Jeane d'Arc« in »Henrik IV.«.

Tudi rusko črnomoško brodovje se je umaknilo potem, ko je brezuspešno povzelo poizkus prodrati proti Bosporu. Izgubila je pri tem en podmorski čoln.

Na Kavkazu so se vršili le neznatni boji.

Turško prodiranje proti Sueškem prekopu v Egiptu pa ne more nikamor naprej.

Grki zelo čutijo angleško nemilost. Dokler so Angleži upali, da jim bodo Grki pomagali, so dobili lahko Grki od Angležev vse, kar so hoteli: denar in ladje. Sedaj jim pa Angleži nočejo izročiti ladij, katere so Grki na Angleškem naročili. Poleg tega so jim pa napravili še to-le. Ko so Angleži zasedli grški otok Lemnos, so našli v ondotnih državnih ječah še zaprte bolgarske vojake izza časa bolgarsko-grške vojske. V Bolgariji so nekaj takega že dolgo slutili, toda Grki so na vsa vprašanja odgovarjali in slovesno zatrjevali, da se ne nahaja noben bolgarski vojak več v njih posesti. Angleži so takoj te bolgarske vojake poslali v Bolgarijo. Seveda so sedaj Bolgari nad Grki zelo razburjeni. Angleži bi radi bičali sedaj Grke z Bolgari, spravili jih v vojsko, da bi dobila Rumunija proste roke proti nam. Bolgarska nevtrajnost zadržuje namreč sedaj Rumunijo proti nam.

NA MORJU.

Novo, strašno žrtev je zahtevala sedanja vojna, žrtev, ki je podobna oni, ki so jo zahtevale naravne sile ob prvi vožnji veleparnika »Titanic«. Kakor se uradno poroča je 7. maja, nekoliko po 2. uri po-

poldne na višini Kinsale ob južni irski obali neki nemški podmorski čoln torpediral veliki potniški parnik »Lusitania« družbe Cunard, in ga potopil. Natančnega števila oseb, ki so se nahajale na ladji, se doslej še ne vé, kakor tudi ne natančnega števila rešenih. Različna poročila se vjemajo le v toliko, da je bilo na »Lusitanii« krog 2000 oseb (posadke in potnikov) in od teh je rešenih krog 600. Človeške žrtve bi torej znašale krog 1400 oseb.

V naslednjem podajemo dosedaj dospela uradna in časnikarska poročila:

Strasni prizori ob potopu »Lusitania«.

Jasno, mirno, solčno popoldne je bilo, ko je bila ladja torpedirana. Večina popotnikov je po zajtrku stala na krovu, ko so nenadoma zagledali na morju belo črto, ki se je skozi modro vodo približevala ladji. Sledil je strašen pok, ladja se je pretresla in se je pričela obračati, upajoč, da privozi na obrežje, a zadel jo je drugi torpedo. Ladja se je hitro nagnila na stran, potopila se je v 25 do 30 minutah po prvi eksploziji. Čolnov na levi strani ladje niso mogli izpustiti v morje, ker je parnik ležal na strani. Nekateri mornarji so en hip videli podmorski čoln, ki je pa hitro izginil pod vodo in se ni več pokazal. Vsi rešenci pričajo, da so se potniki in mornarji pri vkrcavanju v čolne obnašali izredno mirno. Ženske in otroke so pustili prve v čolne. Ko se je potopil parnik, je potegnil za seboj v vrtnec pet čolnov. Predno se je parnik potopil, jih je veliko poskakalo v vodo, a vrtnec jih je potegnil za seboj, izvzemaši tistih, ki so se oprjeli razbitih kosov ladje. V Queenstownu si videl prizore, ki so morali trgati srce: žene so iskale svoje može, matere svoje otroke. Vtis je še povečalo, ker so izkrcali 126 mrličev, med njimi več žena in otrok. Neki mornar je pripovedoval, da je neki torpedo vdrl v prostor, kjer so kurili kotle. Ko so izpuščali čolne v morje, so se zmedle vrvi več čolnov. 10 čolnov »Lusitania« je rešilo približno 500 ljudi, neka ladja je rešila iz čolnov 160 ljudi. V najhujši sili je klicala »Lusitania« na pomoč. Ne glede na vojno nevarnost je bila »Lusitania« zavarovana za 890.000 funtov šterlingov (21.377.800 kron).

Uradno poročilo o številu potnikov »Lusitania«.

Angleško poslaništvo objavlja brzojavko angleškega zunanjega ministra, ki izvaja: V I. razredu se je vozilo 179 Angležev, 106 Amerikancev, 3 Grki, 1 Šved, 1 Mehikanec, 1 Švicar; v II. razredu 521 Angležev, 65 Amerikancev, 3 Rusi, 1 Belgijec, 3 Nizozemci, 5 Francozov, 1 Italijan, 2 osebi neznane narodnosti; v III. razredu 204 Angleži, 39 Ircev, 13 Škotcev, 59 Rusov, 17 Amerikancev, 21 Perzov, 3 Grki, 1 Finec, 4 Norvežani, 1 Mehikanec.

»Lusitania« vozila 400 milijonov mark v zlatu.

»Lusitania« je vozila razno blago v vrednosti 11 milijonov mark, razen tega pa 400 milijonov mark v zlatu, ki so bili iz Kanade poslani »Angleški banki« v Londonu. Kar se tiče vojnega blaga, ki ga je vozila »Lusitania«, zadene vsa škoda An-

glijo, ker je morala blago plačati predno je bilo spravljeno na parnik. Glede zлата so pa poučeni krogi mnenja, da navedena visoka vsota pač ni prava, ker ni navada, da bi se toliko zлата izročalo enemu samemu parniku. Doslej so veliki ameriški bančni zavodi pošiljali s posameznimi parniki le po 4—5 milijonov zлата nankrat. Proti tako ogromni vsoti govori tudi okolnost, da tehta zlatu v vrednosti 400 milijonov 160.000 kg. Pa bodi s to stvarjo kakorkoli: vsa škoda zadene edinele »Angleško banko«.

»Lusitania«

je bila ena največjih oceanskih ladij. Bila je dvojčica »Mauretanijske«. V morje so jo spustili leta 1906. Dolga je bila 259,5 m, 27 m široka in 18,3 m globoka; v vodo je segala skoraj 11 m globoko. Prostora je imela 45.000 ton ter je odrinila toliko vode kakor dreadnought. Stroji (turbine) so proizvajali 70.000 konjskih sil ter je mogla »Lusitania« razvijati brzino 25 morskih milj na uro. Parnik je bil razkošno opremljen ter je bil podoben plavajoči palači. Na parniku je bilo prostora za 2500 potnikov in 800 mož posadke.

Tedenske novice.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik kranjskemu deželnemu glavarju. Deželni glavar je bil odposlal povodom naše sijajne zmage v Galiciji sledečo brzojavko: Njega c. in kr. visokosti prejasnemu gospodu feldmaršalu nadvojvodi Frideriku. Vzhodno armadno poveljstvo. Kranjska dežela častita h krasni zmagi in izraža svoje hvaležno zaupanje v pravičnost naše stvari in v brezprimerne junaške kreposti naše armade nas navdaja z veselo nado na končno zmago. Bog ohrani Vašo c. in kr. visokost in blagoslovi ponosne cesarske armade! Šustersič, deželni glavar. — Nato je došel sledeči pomenljivi brzojavni odgovor: Gospodu deželnemu glavarju dr. Šustersiču v Ljubljani. Za meni v imenu kranjske vojvodine k najnovejšim zmagam junaških zveznih armad v tako navdušenih in globoko patriotičnih besedah sporočene častitke zahvaljujem se gospodu deželnemu glavarju in cesarju zvestemu prebivalstvu iz celega srca. S skalnato trdnim zaupanjem gledamo v prihodnost in pričakujemo z božjo pomočjo skorajšnje končnoveljavne zmage nad našimi sovražniki. Nadvojvoda Friderik, feldmaršal, vrhovni armadni poveljnik.

Duhovniške vesti. Nameščeni so bili 1. maja č. g. g. Martin Kerin, župnik v Boštanju, na župnijo Smlednik; Štefan Rihar, župnik v Planini, na župnijo Dob; Ivan Lovšin, župni upravitelj na Sv. Gori, na župnijo Planino pri Rakeku. — Mornariški kurat č. g. Anton Jarc je imenovan župnikom mornariške bolnišnice v Pulju.

Cesarjeva hvaležnost. Cesar je odredil, da dobe vsi odlikovani vojaki diploma s cesarjevim podpisom, ki naj ostanejo še njih potomcem kot dragocen spomin.

Odlikovanje. Cesar je podelil admiralu Hausu vojaški zaslužni križec I. razre-

da, poveljniku podmorskega čolna »U 5«, ki je uničil francosko križarico »Leon Gambetta«, pa Leopoldov red.

Porotnih razprav meseca avgusta in septembra še ne bo.

Draginjske podpore učiteljstvu. Uvažujoč sedanje izredno težavno življenjske razmere stalno nastavljenih je deželni odbor v svoji sobotni seji na predlog deželne glavarja soglasno sklenil razdeliti med učiteljsko osebje (ljudsko in meščansko učiteljstvo) enkratne draginjske podpore. Te podpore postanejo deležni vsi dejansko svoj poklic v šoli izvršujoči učitelji (učiteljice) in pa družine v vojni službi se nahajajočih oženjenih učiteljev. Sicer je pa podpora splošna in odpade razlika med oženjenimi in samskimi. Enkratna podpora znaša: za definitivno učiteljstvo po 80 K, za provizorno po 60 K za osebo. Poleg tega sprejme vsaka učiteljska družina za vsakega nepreskrbljenega otroka do starosti 18 let še po 15 K priboljška. Ta priboljšek se bo izplačal temeljem uradnih izkazov, ki jih določijo župni uradi neposredno deželnemu knjigovodstvu. Na ta račun sprejme družina z mnogimi otroci bistveno večjo podporo. V posledici tega sklepa deželne odbora je deželi glavar izdal ukaz, da se ima z izplačevanjem takoj pričeti.

Dve zanimivi razpravi pred upravnim sodiščem. Pretekli teden sta se vodili pred upravnim sodiščem na Dunaju razpravi o pritožbah mestne občine ljubljanske: 1. zoper odločbo deželne odbora kranjskega v zadevi pogodbe, ki jo je bila sklenila dežela Kranjska z močvirskim odborom radi vporabe bodočega jezua v Ljubljani; 2. zoper odločbo poljedelskega ministrstva o vprašanju večje narodno-gospodarske važnosti deželne projekta pred mestnim projektom ob navedenem projektiranem jezua v Ljubljani. — Deželo je zastopal deželni glavar dr. Šusteršič, mesto odvetnik dr. Majaron, poljedelsko ministrstvo pa dvorni svetnik dr. Šešark. Upravno sodišče je 1. pritožbo mestne občine zoper odločbo deželne odbora zavrnilo, 2. odločbo poljedelskega ministrstva pa razveljavilo radi pomanjkljivega postopanja. Poljedelsko ministrstvo bo torej v tožbi 2. imelo še enkrat odločevati, medtem ko je odločba deželne odbora v točki 1. postala nespodbojno veljavna.

Novi grobovi. V Gorici v bolnišnici je umrl Karol Mlekuz, bivši učitelj v Brdih, doma z Baškega. — Umrl je bivši župnik v Beliaku č. g. Fr. Tormus. — V Slinovcu pri Kostanjevici je umrla ga. Terezija Colarič, soproga ondotnega posestnika. — V Gorici je umrl v bolnišnici nadučitelj Ferdinand Šimčič iz Biljan. — Pri Sv. Štefanu pri Zumsu na Spod. Štajerskem je umrl župnik vlč. g. Andrej Zdolšek. — Na Vrhniki je umrl sedlarski mojster Anton Jereb, star 85 let. — V Mirni pri Gorici je umrl 27letni učitelj Josip Štauta. — V četrtek dne 6. maja je nenadoma umrl v Mariboru vlč. g. Alojzij Haubnerich, duhovni svetnik lavantinske škofije. — Dne 2. maja t. l. so pokopali na Dunaju 22letnega Franca Becele iz Gornjega vrha, občina St. Peter pri Novem mestu. Pokojni je služil pri topničarjih. Za-

del ga je šrapnel. Razmesarilo ga je zelo. Umrl je v cesarja Franc Jožefovi bolnišnici na Dunaju. Za starše je udarec tem občutnejši, ker so z njim izgubili edinega otroka. — V nedeljo je umrla v ljubljanski bolnišnici učiteljica Marija Vidler, ki je službovala v Preski in zadnji čas v Spod. Šiški. Bila je blažega značaja, zato splošno priljubljena. — V Bartfeldu je umrl za legarjem nadpodkovski mojster Franc Kumar. Bil je od začetka vojne na severnem bojišču in odlikovan s srebrnim križcem na traku hrabrostne svetinje.

Iz ruskega ujetništva so se oglasili: Franc Velikonja, Srednja Kanomlja pri Idriji. — Fr. Tračnik iz Lutrskega sela, župnija St. Peter pri Novem mestu. — Leon Flerin iz Domžal, Aibor Bloudek, sin stavbnega nadsvetnika v Kranju. — Leopold Markič iz Ljubljane. — Franc Krašna, čuvaj tobačne tovarne v Ljubljani. — Iz ruskega ujetništva je ta teden pisal v Ljubljano svoji materi in sorodnikom g. Joško Prezelj, praporščak pri 17. pešpolku. Nahaja se v mestu Petropavlovsk, okraj Akomlinskoj v ruski srednji Aziji; popolnoma se je že privadil podnebu. Pravi, da je pisal že mnogokrat; prišli sta pa sem le dve dopisnici. Srčno želi, da bi dobil kak glas iz domovine. Nadeja se pa za trdno, da bo kmalu zopet videl domače kraje. — G. dr. Rok Jessenko se je oglašil iz ruskega ujetništva. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil že dvakrat odlikovani četovodja Janez Benčina iz Bukovice pri Ribnici. Pismo je hodilo dva meseca. Nahaja se v Skobelevu v Turkestanu. Zadnjikrat je pisal 30. decembra 1914. — Ravnotam je tudi Jožef Hočevar iz Zagorice pri Ribnici. Sedem mesecev ni bilo glasu o njem, sedaj pa se je oglašil zdrav in neranjen. — Za mrtvega proglašeni Janez Kern, doma iz vasi Klanc, pošta Komenda pri Kamniku, se je oglašil iz ruskega ujetništva.

Nesreče in drugo. Pazite na gade! Terezija Rozman, žena polgruntarja iz Slinvice, je delala 30. aprila v gozdu, Med delom jo je pičil gad v desno roko. Prišla je sama takoj na kirurški oddelek ljubljanske bolnišnice. Roka ji je že močno otekla, a nevarnosti ni, ker je prišla takoj v bolnišnico.

Mrlič pod vozom. Štirinajstletni Peter Bohinjec iz Leš je 4. maja peljal z volom listja proti domu. Starejša in močnejša sestra mu je hotela pomagati pri opiranju, pa jo je spravil domov, da bi prej živini pokladla. Ko je bil sam, se je težki voz prekucnil nanj in ga usmrtil. Prišel je mimo enajstletni bratranec. Sprejel je vola ter privezal k bližnjemu drevesu. Da je kdo pod vozom, ni vedel. Ko je prišel mimo stric, je mislil, da je voznik sam vola privezal in šel klicati pomoči za dvignjenje voza. Poskušal je voz dvigniti, pa ni mogel. Ko so mu prišli pomagat še drugi, je našel mrliča pod njim. Ko ga je mati, ki ima oba ostala sina v vojski, dobila domov, je omedlela. Sestre tudi ni bilo mogoče utolažiti. Pokojnik je brat jurista Jožefa Bohinjca, ki je rezervni častnik na severnem bojišču.

Samoumor ruskega ujetnika. V četrtek 6. maja dopoldne se je vrgel pod tovorni vlak v Zalogu ruski ujet-

nik Sergej Komsibin, desetnik ruskega pešpolka št. 146. Bil je takoj mrtev.

Nesreča v tobačni tovarni. Minuli teden je v tobačni tovarni stroj zmečkal na levi roki delavki Jerici Jeralovi dva prsta. Poškodovanka je ostala v domači oskrbi.

Prijet celjski tat. Dne 2. maja so aretirali v Ljubljani 16letnega slugo Maksa Jelena, ki je celjskemu zdravniku dr. Rieblu ukradel 1600 kron in pobegnil.

Vas pogorela. Pogorela je v soboto popoldne, kakor se nam poroča, domala cela vas Knape pri Bukovščici v selški župniji na Gorenjskem. Ostale so nepoškodovane samo tri hiše.

Novo vojno posojilo. Vlada je razpisala novo vojno opojilo, ki bo donalo 5½% obresti in bo vračljivo leta 1925. Cesar je podpisal 10 milijonov iz svojega zasebnega premoženja.

Promet zasebnih avtomobilov. Uradno se nam poroča: Promet zasebnih avtomobilov v ozemlju med zahodno mejo Trsta in Primorja do črte Bohinjska Bistrica, Hotavljje—Trata, Dolenji Logatec—Postojna. St. Peter. Ilirska Bistrica se ima do nadaljnih ukrepov ustaviti. Zasebne avtomobile, ki bodo po tem ozemlju vozili, bodo vojaške straže ustavile. Turistovski promet in fotografiranje je v tem ozemlju prepovedano.

Tri sinove, vnuka in štiri zete ima pri vojakih g. Mihael Lampret, posestnik na Muljavi pri Krki. Najstarejši sin Jožef je črnovojniki, pa ima tudi že sina Janeza pri vojakih. Drugi sin Anton, korporal 27. pešpolka, je bil ranjen pri Grodeku. Alojzij pa je še aktiven vojak pri konjenici. Zet Franc Stojan je bil prvič ranjen, drugi pa ujet. Zet Franc Jančigar je bil tudi že ranjen in zeta Ignacij Bregar in Jožef Kutnar sta celi čas na bojišču. Razen teh sta bila vojaka tudi sinova France in Mihael in zet Jožef Godec, ki so pa pred vojsko pomrli.

Podpisovanje drugega vojnega posojila. Ob priliki podpisovanja prvega vojnega posojila se je izkazalo kot zelo neprilичno, da so vlagatelji hranilnic, posojilnic in drugih denarnih zavodov podpisovali vojno posojilo s tem, da so za poravnavo podpisane zneska izročili svojo vložno knjižico. Kdor se misli udeležiti podpisovanja pri drugem vojnem posojilu, steri najboljše, če ga podpiše pri tistem zavodu, kjer ima naložen svoj denar. S tem se prihrani zamudo pošiljanje vložnih knjižic od zavoda do zavoda, kar povzroči obilo nepotrebnega dela, podpisovatelju pa prizadane precejšnje stroške. Tudi pride vlagatelj potem veliko prej v posest svoje vložne knjižice.

Ujetniki. Brzobjavno so se oglasili iz ruskega ujetništva, iz Samarkanda v Aziji, črnovojniki topničarji: korporal Janez Kerin, France Hribar, Anton Kodrič in France Vidic. Vsi so doma iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Pravijo, da so zdravi. Bili so v Przemyslu.

Mlad tat. Na šenturški gori je ukradel 1. majnika 12letni šolski učenec in pastir pri Gašpirju 233 K 56 v. in sicer: 1 stotak, 6 bankovcev po 20 K, 1 bankovec za 10 K in 1 za 2 K ter drobiža 1 K 56 v. Nato je pobegnil neznanokam. orožništvo

pridno zasleduje tatiča. Služil je kot pastir komaj štirinajst dni, pa se je hiše že tako privadil, da je pri belem dnevu odprl zaklenjeno skrinjo ter vzel iz nje dve denarnici z zgoraj omenjeno vsoto. Tatiček je doma iz Voklega.

Mlinarji. Poroča se nam, da se je dne 2. maja vršilo zborovanje mlinarjev iz ribniškein sodražiške fare. Pri tem zborovanju so sklenili mlinarji, da se bodo pritožili proti odloku c. kr. deželne vlade z dne 16. aprila, ki določuje, da se mora sedaj mlinarjem njih zaslužek za mletev plačevati v gotovini.

— **Slab tolažnik.** Kaj pa pomaga, če se s pijačo za par ur omamiš?! Čez par ur se alkohol in z njim omotica izkadi, in potem si ravno tam, kjer si bil prej! Nesreča ne izgine, ampak z novo silo na srce udari. Skrbni in bridkosti se v vinu ali žganju ne da do vtropiti, ampak priplavajo vedno na vrh. — Zato nikar toliko ne šarite s to pijačo zdaj v času vojske, kakor da bi se s pijačo vse dolj poplaknilo, kar je vojska grenkega prinesla! S tem si boste malo pomagali. Drugača sadu od pijače ne boste imeli kakor malo več greha, pa malo manj denarja; ali pa še precčj manj denarja in precčj več greha. Ne iščite torej tolažbe v pijači, ki nobene tolažbe ne da, ampak v molitvi, v vdanosti v voljo božje in v upanju na večno plačilo. Blagor žalestim, ki svojo žalost krščansko prenašajo, ker potolaženi bodo!

O izmišljenem čudežu na Brezjah. Po Koroškem se razširjalo govorice, da je streznik pri sveti maši na Brezjah videl jokati Marije božje, da ga je dotični duhovnik vpraševal, kaj gleda itd. O tem na Brezjah ni ne vedo. Vedstvo cerkve izjavlja, da je vse izmišljeno; Marijina čudodejna počoba je brez tolaži nobeden, ne mašnik, ne streznik, ne drugi, ki blizu oltarja kleče, mazo videli Marije jokati, niti prositi za tri našete reči, da ne bi bilo vojske, lakote in bolezni. Teža čudeža še ni bilo na Brezjah, in kdor o njem govori, razširja izmišljen čudež, kar pa sv. Cerkev prepoveduje.

Prošnja. V krajih, kjer so nastanjeni begunci iz Galicije, se uljudno prosijo, ako biva med njimi Serafena Bodnar z otroci, doma iz Čabarufke, P. Hušatein v Galiciji, naj blagovolno naznanijo podpisane, kateri tem potom išče ženo in otroke, kateri so z drugimi vred zbežali v prvih dneh avgusta neznano kam. Tanas Bodnar, 24-cm Mörsorbatterie 1/4 R. Oblj. Kaldin, Feldnost 170.

Predavanja. Vinarski nadzornik gosp. B. Skalicky je preteklo nedeljo predaval v št. Petru pri Novem mestu o tem, kako je treba letos škropiti trte, da izhajamo z galico in z drugimi nadomestilnimi sredstvi. Udeležba je bila obilna, tudi od strani gospodini, ki morajo letos pri tem delu moške nadomestiti. Enako predavanje se je vršilo v nedeljo, dne 9. t. m., zjutraj po prvi sveti maši v Metliki in popoldne ob 3. uri v Semiču. Na praznik, v četrtek, 13. t. m., ob 3. uri popoldne predava gospod vinarski nadzornik enako v Stopičah, v nedeljo, dne 16. t. m., zjutraj po sveti maši v Sv. Križu pri Kostanjevici in popoldne ob 3. uri v št. Jerneju. Daljna predavanja še slede. Z ozirom na veliko važnost škropljenja za obstanek vinogradov je že-

leti, da se teh predavanj vinograniki v obilnem številu udeležujejo.

Sv. Višarje. Iz Žabnice na Koroškem se nam poroča: Sv. Višarje se bodo letos izjemno odprle šele v nedeljo po prazniku sv. Rešnjega Telesa, t. j. 6. junija, in sicer tako, da bo v vojnem času redno samo ob nedeljah in praznikih ena sveta maša. Med tednom ne bo romarska cerkev odprta. Čč. gg. dušni pastirji se uljudno prosijo, vernike-romarje na to spremembo opozoriti. V izrednih slučajih naj se blagovoli o pravem času naznaniti župnemu uradu: Žabnice, Koroško.

Kupi se posestvo v vrednosti 15.000 K. Pogoji: prijazna lega, blizu večjega kraja, železnice in cerkve, nekaj gozda, polja in travnikov, vsaj za dve do tri glave živine. Ponudbe s ceno in opisom sprejema pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Birmanski boter ne bo prišel v zadrego, če svojemu birmancu kupi darilo pri največji eksportni tvrdki ur, zlatnine in srebrnine H. Suttner, Ljubljana št. 1 (Mestni trg), kjer bode našel veliko izbero in dobro blago po izvornih tvorniških cenah. — H. Suttner slovi zlasti po svojih urah »Iko«, ki jih izdeluje v lastni tovarni v Švici. — Botrom izven Ljubljane pošlje rade volje svoj obširni cenik zastoni in poštrine presto, pišejo naj na naslov: H. Suttner, Ljubljana 1.

+ **Vseh nas dolžnost!** Samo še dobra dva tedna je do žrebanja velike loterije »Slovenske Straže« v korist ubogim slovenskim otrokom, invalidom in vdovam padlih junakov. In Slovenci ne bi imeli toliko zavesti, da ne bi takoj pokupili vseh srečk, katerih namen je tako blag? Vsi, ki sme še doma, tekmujejo, da se vse srečke že tekom enega tedna prodajo. To bo najlepši naš pozdrav junakom na bojnem polju! Naši junaki so za nas vsak dan v smrtni nevarnosti, mi pa bi ne imeli toliko srca, da bi se jih sedaj, ko se nam nudi prilika, da jim dejansko izkažemo svojo hubezen, ne spomnili? Vsem, katerim je mar ljudstvo in katerim hubezen do ljudstva ni prazna beseda, pravimo: Osnujte takoj v vsaki župniji agitacijski odsek naših mladenk in drugih, ki naj tekom tedna preskrbi, da bo povsod naročenih kar največ srečk. Vrednost dobitkov je vendar tudi nekaj: vseh skupaj 20.000 K., glavni dobitki v vrednosti 5000 K., in kar je največ vredno, izbera dobitkov je tolika, kakor pri nobeni drugi loteriji. Srečka pa velja samo 1 K. Stopite okolu svojih prijateljev in znancev, nagovorite jih, naj vam dajo kronico za loterijo, zapišite si njihova imena, potem pa po poštni nakaznici takoj vsaj za 10 srečk skupno pošljite denar na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani, nakar dobite po pošti srečke, katere razdelite med one, ki so jih naročili. Tam pa, kjer prodajajo prodajalne in trafike srečke, jih ondi kupite! Žrebanje je že 31. maja. Ne čakajte do zadnjega tedna, ker sicer pisarna ne bo zmogla dela. Sedaj v vojnem času se tudi pošiljanje denarja ne vrši tako hitro kot sicer, in zadnje dni bi se lahko zgodilo, da denar pisarna pravočasno ne dobi. Vseh nas dolžnost je — takoj siceriti svojo nardno dolžnost!

Nove zanimivosti v »Kinu Central« v deželnem gledališču. V soboto, dne 15. maja stopi kinematografično gledališče »Kino Central«, ki si je pridobilo že splošno zanimanje in zaupanje občinstva, pred občinstvo z vsopredom, katerega posamezne točke so tvorile na velikih kinematografičnih gledališčih po en spored. Tu bomo pa lahko več takih točk skupno videli za mal denar. V prvi vrsti je na vzporedu: »Polarni lov kapitana Kleinschmidta«. Ta film je sestavila ob velikanskih stroških pitsburska ekspedicija na sever in je tako zanimiv, poučen in obenem zabaven, da so ga v ameriških Združenih državah več mesecev neprenehoma predstavljali. To je res mojstrsko delo kinematografske umetnosti. Potem je na sporedu »Strah Angležev«, najzanimivejši vseh vojnih filmov. Vidimo razvrstitev vojne mornarice, strah Angležev, podmorsko brodovje na delu, boj letalcev na Severnem morju, kako sovražnik pade z višine 500 metrov in končno demone globin. Na vzporedu je tudi več posnetkov z avstrijskih in nemških bojišč, drama »Kadar se general Lee vda« in komični prizor »Luny se pelje s kolesom«. Ta spored bo videti v soboto, 15. maja, v nedeljo 16. in v ponedeljek 17. maja. Predstave ob delavnikih so ob 4. in 1/2. uri popoldne, in 7. in 1/2. uri zvečer; ob nedeljah in praznikih ob 11.11. uri popoldne, 3. 1/2. 6., 1/2. 8. in 9. uri zvečer. — V torek 18., sredo 19. in četrtek 20. maja se predstavlja II. del »Polarnega lova kapitana Kleinschmidta«, pretresljiva drama »En sam solnčni žarek« in več drugih prvovrstnih točk. — V petek, 21. maja je na vzporedu pretresljiva drama »Sreča drugih«. Priporočamo obisk!

KANONIČNA VIZITACIJA IN BIRMOVANJE V LETU 1915.

Meseca majnika.

Preska na Vnebohod 13. majnika.
Sv. Katarina v petek 14. majnika.
Sora v nedeljo 16. majnika.
Zabnica v ponedeljek 17. majnika.
Reteče v torek 18. majnika.
Dobrova v sredo 19. majnika.
Brezovica v četrtek 20. majnika.
Škofja Loka v nedeljo 30. majnika.
Šent Lenart v ponedeljek 31. majnika.

Meseca junija.

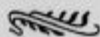
Javorje v torek 1. junija.
Leskoviča v sredo 2. junija.
Slavina v nedeljo 6. junija.
Sv. Peter v ponedeljek 7. junija.
Trnje v torek 8. junija.
Zagorje v sredo 9. junija.
Knežak v četrtek 10. junija.
Trnovo v nedeljo 13. junija.
Prem v ponedeljek 14. junija.
Košana v sredo 16. junija.
Nadanje Selo v četrtek 17. junija.
Suhorija v petek 18. junija.
Vreme v nedeljo 20. junija.
Stara Loka v nedeljo 27. junija.

Poljane v torek 29. junija.
Stara Oselica v sredo 30. junija.

Meseca julija.

Nova Oselica v četrtek 1. julija.
Trata v nedeljo 4. julija.
Lučine v ponedeljek 5. julija.
Zalilog v sredo 7. julija.
Sorica v četrtek 8. julija.
Železniki v soboto 10. julija.
Selca v nedeljo 11. julija.
Dražgoše v torek 13. julija.
Bukovšica v sredo 14. julija.

Razne novice.

Nemški katoličani v Ameriki so poslali kardinalu nadškofu dr. Pifflu na Dunaju 128.615 kron za dobrodelne zavode naše monarhije.

Vsa večja mesta Avstrije, Ogrske in Nemčije so bila pretekli teden par dni v zastavah vsled zmage nad Rusi v Galiciji.

Pogreb brez duhovnika. V Gorici je umrl socialist Cinkovič, ki se ni hotel spovedati. Pokopali so ga brez duhovnika.

Odvoz ranjenih in bolnih iz Przemysla. Ruski poveljnik v Przemyslu je odredil, da se odpošljejo vsi ranjenci in bolniki iz Przemysla v notranjost Rusije. Ta transport spremlja na ukaz poveljnika dunajski zdravnik dr. Baier, kateremu je pridruženo pet medicincev, slušateljev dunajske univerze, ki so se kot čunovojniki nahajali v Przemyslu.

Čudež sv. Januarja v Neapelnu. Kakor znano imajo v Neapelnu na Laškem v cerkvi S. Chiara shranjene ostanke mučenca sv. Januarja. Med drugim tudi strjeno kri tega svetnika, ki se spremeni dvakrat na leto, prvo nedeljo v majniku in pa 19. septembra, na praznik tega svetnika v tekočo. Letos je ljudstvo z veliko napatostjo pričakovalo ta čudež. Rimski dopisnik dunajskega lista »Reichspost« se je peljal nalač v Neapelj, da bi bil pričujoč ko se bo čudež zgodil. Kar je tam doživel je takole sporočil svojemu listu: Dopoldne prvo nedeljo v majniku so prenesli iz stolne cerkve v cerkev S. Chiara glavo svetnika Januarja. Popoldne pa se je vršila velikanska procesija, pred katero so nesli 40 kipov svetnikov, v procesiji sami pa strjeno kri sv. Januarja in njegov kip. Oboje so postavili na glavni oltar v cerkvi S. Chiara. 82letni neapeljski kardinal Prisco je držal visoko dvignjeno posodo s krvjo sv. Januarja, krog njega pa se je drenjala množica vernikov in poročevalcev listov tako, da so policijski uradniki le s silo mogli vzdržati red. Pele so se litanije in miserere, nato so va verniki molili, da naj svetnik izprosi svetu zopet mir in naj v znamenje mirne bodočnosti napravi čudež. Opazovali smo vsak gib kardinala. Po 17 minutah molitve je postala masa strjene krvi tekoča. 70 prič, med njimi 20 časnikarjev je gledalo osuplo na relikvijo. Zvonovi so zazvonili, od cerkve po mestu pa so se razlegali vzkliki radosti. Tudi 19. septembra 1914 sem bil pričujoč pri čudežu. Takrat je trajalo 43 minu, da je postala kri tekoča in sicer ravno v trenutku

ko je molilo ljudstvo: vojske, kuge in lakote nas reši, o Gospod!

Mati v pregovorih. Vsi, tudi divji narodi, imajo za matere zelo lepe pregovore, v katerih je izražena materinska dobrota in ljubezen. Nemci n. pr. slave matere v pregovorih sledeče: »Materinska zvestoba je vsak dan nova«, »Če je mati še tako revna, skrbi vendar, da je otroku gorko«, »Kdor noče slediti materi, mora končno slediti beraški palici«, »Bolje je izgubiti bogatega očeta kot revno mater«, »Kar sega materi do srca, sega očetu samo do kolen«. Hindostati pravijo v pregovorih o materah: »Moja mati, zmerom moja, naj bo revna ali bogata«, Benečan pravi: »Mati, mati! Kdor jo ima, jo kliče, kdor je nima jo pogreša«. Rus pravi: »Materina molitev odmeva celo iz morske globočine«. Čeh: »Materina roka je mehka tudi kadar tepe«. Skoraj pri vseh narodih se dobi zelo resničen pregovor: »Mati redi lažje svojih sedem otrok, kot sedem otrok eno mater«. Italjan označuje trpljenje matere s pregovorom takole: »Mati je enako — mučenica.« Tudi Slovenci imamo polno lepih pregovorov, v katerih so izražena ljubezen, trpljenje in pomen matere.

Stoletnica šmarniške pobožnosti. V hrupu svetovne vojske se obhaja letos stoletnica odkar je papež Pij VII., ko se je vrnil iz francoskega ujetništva, obdaroval šmarniško pobožnost z odpustki in jo tako priporočil celemu svetu. To se je zgodilo dne 21. marca 1815. Letos, ob stoletnici, pa je bilo dano papežu Benediktu XV., da je pridejal tej pobožnosti novih odpustkov in pa molitev za mir. Da pa se je majniška pobožnost po zasebnih hišah obhajala že mnogo preje, priča zgodovina. Tako n. pr. je kapucin Lovrenc iz Tnuffise iz l. 1692. izdal knjižico o majniški pobožnosti. V Italiji so obhajali to pobožnost že l. 1713. Pred sto leti pa se je razširila po vsem svetu in ljudstvu zelo priljubila.

Fižol ob brzovajnih drogih. Po nekaterih krajih na Hrvaškem so vsadili ob vsakem sadnem drevesu natiški fižol. Tako so prišli tudi na misel, da bi vsadili fižol tudi ob brzovajnih drogih in vprašali so za dovoljenje. Bilo bi pač lepo, če bi ovijal fižol puste droge in koliko fižola bi se pridelalo, če bi bil vsak drog obraščen s fižolom. Našel bi se še marsikater kraj, kjer bi rasel lahko fižol namesto plevela in smeti.

Amerika in barvila iz Nemčije. Največja tkalnica preprog je ustavila polovico svojega obrata ker ji primanjkuje barvil. Zdi se, da bo v kratkem okoli 300.000 delavcev brez dela. Težave so tudi v drugih tovarnah, zato narašča gibanje v Ameriki, da se ustavi izvažanje vojnega materiala v korist tropsorazumu. Newjorški listi poročajo o zborovanju metodistovske cerkve, ki je izrekla na tem zborovanju, da bi bil strašne vojne med evropskimi narodi hitro konec, ko bi nehala Amerika pošiljati vojni material, oziroma ko bi napravila vlada potrebne energične korake, da se prepreči izvoz. Več ameriških listov je prineslo oklic, kjer zahteva 400 izdajateljev časopisov, ki izhajajo v Ameriki, da se ustavi izvoz orožja, to direktno podpisiranje krvave vojne. Oklic se obrača na

celo ameriško ljudstvo, posebno na delavce, ki so zaposleni v tovarnah orožja in ugovarja zoper oddajo šrapnelov, topov in prahu, ki imajo namen uničiti življenje sorojakov velikega dela čitalcev teh listov. Največ podpisanih izdaja nemške liste, potem pridejo italijanski listi, židovski, poljski in ogrski. Zastopani so s podpisom listi nevtralnih dežel, pa tudi francoski, japonski in ruski, ki izhajajo v Ameriki.

Več voz umetnih gnojil je dobila dunajska občina, ki razdeli gnojila osebam, ki se udeležijo obdelovanja dunajskega občinskega zemljišča.

O solnčnici piše strokovnjak v nemškem listu: V Avstriji in v Nemčiji so bili opustili popolnoma gojenje oljnatih rastlin in so uvažali vse oljnate sadeže. Zdaj je čas, da pridelujemo zopet sami kar nam daje olje in druge koristi. Solnčnico seme smo uvažali iz Rusije in iz Indije, kakor da bi ne mogli pridelovati te s vsako prstjo in vsakim krajem zadovoljne rože, ki ne potrebuje nikakega obdelovanja. Sadite jih ob mejah in poteh. Listje in deblo so dobra krma živini, seme je dobra krma perutnini, ki leže rada jajca po njem. Olje je mastno in sladko. Koristi sajenja solnčnic so tako mnogostranske, da se ne more pisati dovolj o tem, gospodarska društva naj bi se zavzela za pridelovanje solnčnice na veliko, potem ne bi plačevali tako drago inozemsko olje. — Tako je pisal Nemec, ki ne ve za kaj vse se porabi še solnčnica, ne ve, da čisti zrak, da da njeno zrnje najfinejšo moko in njeno steblo izvrstno prejo. Kako dobro bi bilo, če bi začeli na barju saditi solnčnice. Gotovo bi se obneslo. Namesto kisle krme, ki raste v nekaterih krajih bi rastle dragoceno olje, zabela ljudem in piča živini, rastla bi moka, ki je dosti boljša od pšenične, ker raste v zraku. Neglede na korenike, ki bi morala tudi služiti živini za krmo, saj je topinamburina korenika hrana tudi ljudem in stari ljudje pripovedujejo, da so uživali ljudje, predno je bil prišel v Evropo krompir, solnčnico koreniko.

Pismo iz Amerike v bojno polje. Četovodja je dobil pismo od rojaka, ki obzaluje, da ne more sodelovati v vojni: — Kako hrepenimo, da bi mogli priti pred konec bojev do Vas. Nesreča je za nas, da ne moremo pomagati pri porazu naših sovražnikov, mi bi se bili in kraveli kakor se bijete Vi, znali bi umreti za tako pogumno kakor Vi. V nas, izločenim od domovine živi isti junaški duh kot v Vas. Vi ne veste kako Vam zavidamo. Vemo, da je Vaše trpljenje veliko, saj smo bili vojaki. Zato so Vam pa tudi hvaležni, krasan je junakov dan ko se vrača zmagoslavno domov, svetinjo na prsih, občudovan in pozdravljen. Ne moreno k Vam, borimo se pa tukaj za Vas, borimo se zoper izvažanje orožja. Težko je ustaviti, ker jim nese. Newjorški list je izračunal, da znaša faktura izvoženega bojnega materiala da 15. svečana 1915 samo 412 in pol milijona dolarjev, znašala bi torej na leto okoli milijarde dolarjev. Tako je postala iz nevtralnosti kupčija in iz kupčije nevtralnost.

Draginja na Ruskem je tudi velika. Izprašujejo se, kaj je temu krivo. Nekateri domnevajo da je tega kriva špekulacija, drugi da je kriva zmanjšana vrednost de-

narja in težave prevažanja. Posamezni se vprašujejo strahoma, če so zaloge živil tako velike kakor so mislili. Pri nas je toliko pritožb nad draginjo, kakor da bi bilo samo pri nas tako, pa draginja vlada po celem svetu, tako tam kjer se bijejo, kakor tam, kjer se ne. Svet je zdaj tako premežen z železnicami in morskimi potmi, da se približujejo odnošaji in razmere. Ako izostane pošiljatev iz Angleške primanjkuje pa tudi tam, kar so uvažali oni. Na Ruskem bo najbrž tudi letos slaba žetev. Ogromne množice, ki morajo v ječo ali v smrt bodo manjkale na polju, ruski vojskovodje pa pravijo, da ne more izostati njih število zmag, oni ne varčujejo s življenjem vojakov. Število se izčrpa, ne izčrpa se pa pogum in zavest.

Podružnica ženske organizacije v Gradcu je sklenila, da pošlje po deželnem namesništvu vlogo na trgovinsko ministrstvo, da se izda takoj prepoved izvažanja jajec. Podružnica je izvedela, da je šla velika množina jajec iz Štajerske skozi Švico na Angleško in na Francozko. Teга je res treba! Mi plačujemo drago jajca in pomagamo poleg teга še onim, ki nas hočejo izstradati.

Brezplačni kurs za invalide je ustanovilo društvo muzeja za ženska ročna dela. Invalidi se počude v šivanju perila, krojenju, merjenju, prirojevanju, šivanju na različnih strojih in drugemu, kar je potrebno pri izdelovanju perila. Društvo priključuje, da se bodo armadni dobavitelji perila ozirali pri oddaji dela pred vsem na invalide. Začne se pouk 3. maja in konča 26. junija. (Sedež društva je Dunaj XV., Mariahilferstrasse 140).

Dajte nam sladkor po ceni! Pri sedanjih grozni draginji vseh živil se nam priporoča sladkor, sladkor za človeka, za živino, za žehto, za milo in za kruh. Dobro. Ali kako naj kupuje revež sladkor pri sedanjih ceni? Kaj je kilo sladkorja za družino? In pravijo še, da se bo podražil: Veliki proizvedenci sladkorja so obljubili sicer, da ne bodo podražili v vojnem času sladkorja, pa se je vendar podražil tačas za 4 vin. pri kilogramu, in zdaj se sliši, da so menili proizvedenci s to obljubo samo tiste količine sladkorja, ki znašajo toliko, kolikor bi bili prodali lani — druge zaloge se bodo povisale. Trgovci se zalažajo zato zdaj s sladkorjem, da bi ga prodajali pozneje dražje. — Je to prav? — Kaj nima potrebno prebivalstvo pravice do cenejše dobave te potrebne redilne stvari ali nadomestila jedi? Veleproducerski prodajajo drago sladkor, ki so ga dajali druga leta pod nič v inozemstvo, imajo torej dovolj in velikanski dobiček, revež pa je tepen pri vsemu kar kupuje.

Špirit se je podražil za 20 K pri hektolitru. In to, ker odpade izdelovanje v Galiciji in v Bukovini, ker se ne dobi toliko melase, ker se ne sme kuhati žito in krompir, ker nabirajo trgovci zaloge in ker pride pridobivanje špirta iz surovega sladkorja dosti dražje kakor sicer. Špirtni kartel je pojasnil vladi, da se ne bodo povisale v sedanjih kampanji cene. Vojna uprava je preskrbljena s špiritom. Podražanje obuja upanje, da se bo omejilo žganje in da bo tako močnejše izhajati s špiritom.

V Švici hočejo uvesti vojni davek na dehodke, ki presega 2500 frankov na leto in na premoženje, ki znaša več kakor 15.000 frankov. Iz tega davka bi pokrili deloma stroške mobilizacije.

Avtomatične puške ali samostrele imajo vojaki kanadske ekspedicije, kakor poročajo francoski listi. Te puške imajo po 15 patron in se sprožijo same, kar zabrani, da bi se utrudil vojak. Navadno boli rama od udarca puške, roka postane trda pri napevanju in po 150tem strelu je vojak tako utrujen, da ne meri več dobro. Pri samostrelu pa strelja lahko 250—500 krat ne da bi se utrudil, ali ravno to zavede vojaka, da razsiplje municijo in to je gotovo tudi vzrok, da niso uvedli samostrelav tudi pri evropskih armadah.

5 milijonov kron vojnega posojila je podpisal knez Schwarzenberg.

Dan brez tobaka. V Breslavi so sprožili misel, da bi se vzdržali vsi kadilci na gotov določen dan kajenja in bi darovali prihranjeni znesek za darove vojakom na fronti. Ta misel je lepa. Želeti bi bilo samo to, da bi sledil dnevu brez tobaka teden tobačne abstinence, tednu naj bi sledili meseci. Tako bi se nabralo veliko denarja, mogoče, da bi se odprle oči gospodinj in materam, da bi začele upoštevati koliko denarja razmečejo gospodarji in otroci za dim, ki škoduje pljučem. Na ogrskem so imeli dan prvega majnika tobačno abstinenco, znesek je namenjen Rdečemu križu.

Sveža jajca nabira za ranjence Rdeči križ na Angleškem. Decembra je priredil ljudsko nabiranje in so nabrali vsak teden, kakor pravijo, 200.000 jajec. Zdaj narašča s vsakim tednom število jajec. Vodstvo nabiralšč je v rokah duhovnikov in občinskih predstojnikov.

Pisma namenjena vojakom na Ogrskem pridejo večkrat nazaj z opazko poštnega urada. Te opazke so seveda mažarske. Večkrat je na pismu bseeda »Toth« — kar znači nemško »mrtev« — ljudje se prestrašijo in menijo, da je »naš« mrtev. Toth pa je le uradnikov podpis, je na Ogrskem zelo navadno rodbinsko ime, ki je toliko kakor Slovenec. Druge navadne opazke na pismih so »elköltözött«, »elment«, »ismertellen«, »elutazott«, »meghalt«. — Zadnja beseda pomeni, da je nanaslovljenec mrtev, tretja beseda pravi, da je poštnemu uradu neznan in druge tri pravijo, da je odšel ali odpotoval.

Poljskih miši pravijo, da bo letos dosti. Dolžnost vsakega gospodarja je, da začne in napove mišem boj, predno se razpasejo in razširijo v škodo poljskih pridelkov.

Majnikovi hrošči so se pokazali. Kure jih zobljejo rade. Zdaj ko primanjkuje zrnja, bi bilo pač dobro nabirati in posušiti hrošče. V finem špirtu namočeni hrošči, ali hroščeva tinktura, so dobro mazilo za trganje. Nekateri uživajo zadnji del hroščevega telesa in pravijo da ima okus, kakor mandeljni.

Najlepše v vojski. Z veseljem čujemo o pogumnih dejanjih, o zmagah naših, o odbitju sovražnika. A v to veselje sega zmiraj čut žalosti, da je bilo v naši dobi mogoče tako sovraštvo in nasprotstvo civiliziranih narodov. Kako so vendar govo-

ričili in pisali hiperhumani tolstojaneci in drugi: Radi razvitja strelnega orožja, radi uničevalne sile orožja, je zdaj postala nemogoča vsaka dolga vojska. In zdaj? — Ravno one države, ki govore največ o kulturi in človeštvu so napadle našo državo, ki se je vzdignila v obrambo kulture in človeštva. — Zato ne čutimo kot najlepše v vojski kadar izvemo, da pokrivajo kupi mrtvih sovražnikov bojno polje — vsak njih je imel mater, ženo, otroke — vsak njih je človek, je naš bližnji. — Najlepše je v vojski blisek, ki razžari hipno tmno sovraštva in pokaže, da smo vendar še vsi ljudje. Male slike, ko se pozdravljajo nasprotniki, ko se obiskujejo v jarkih, ko si izkazujejo majhne ljubeznjivosti velikega pomena, to je kar nas gane, kar nam privabi solze iz oči, ki se ne jočejo več nad grozoto bojnih popisov. Kdo se ni zasolžil, ko je slišal, kako si pošiljali sovražniki voščila in darila za praznike, kako priznavajo drug drugemu hrabrost in plemenitost? — Ljubeznjivost napram ujetnikom in ranjencem bo ostala vsem narodom neizbrisna v spominu in bolj kot velika poročila zmag si bodo pripovedovali ljudje tudi v prihodnosti podobne stvari: — Na severozahodu Francije loči 60—80 m Nemce in njih sorodnike po plemenu Angleže. Pri naskoku v jutranjem mraku je obležal ranjen Nemec med jarki, v bližini 15 metrov napram Angležem. Bil je zadet od šestih krogel. Tovariši niso mogli ponj, kajti, če so le pokazali glavo iz jarka, je priletel že strel. Ranjeni je ležal ves dan in prihodnjo noč. Drugi dan so zapazili Angleži, da živi Nemec še. Klicali so mu nemško, naj pride k njim, kjer se mu bo dobro godilo. Ranjeni ni mogel hoditi, Angleži niso mogli ponj, ker jim je branil strog ukaz, da bi zapustili svoj jarek. Nemec je zbral vse svoje moči, da se je dvignil malo na kolena in je klical svojece: »Tovariši, pridite pome, ne maram priti v angleško ujetništvo.« — Nemški musketir je klical v angleški jarek, da gre po svojega tovariša ali Angleži ne smejo strejati tačas. Angleži so obljubili. Ali Nemci jim niso zaupali in so zahtevali naj se pokažejo Angleži, kar so ti odklonili, ker jim je prepovedoval strogi ukaz zapuščati jarek. Naposled sta se odločila dva musketirja, da gresta, prehodila sta srečno razdaljo, pogovorila sta se malo z Angleži in odnesla ranjenca. Prenašanje so spremili Angleži z mahanjem rok in hura klici, povedali so tudi, da bodo obiskali bržkone na večer Nemce. — Tako raste iz vojnih grozot čut usmiljenja in človeštva, iz grobov, ki jih je izkopalo sovraštvo in rožrežnost bo sklila ljubezen in čut pravičnosti.

Dopisi.

Sohinska Bistrica. Tukajšnji črnovojnik domačin Simon Šilar je v pelek po nesreči utonil v Savi. Po skrbi tukajšnjega tako zelo priljubljenega bataljonskega komandanta blag. g. stotnika Antona Luckmana je bil pokopan v nedeljo z vsemi vojaškimi častmi. Pogreba se je udeležila tudi vsa župnija.

Spodnja Idrija. Zbirka vojnega materiala se je tudi pri nas, kljub temu, da so mnogi rekli, da ne bodo ničesar dali, dobro obnesla. Pod vodstvom gospe voditeljice na tukajšnji ljudski šoli in pa gospodične učiteljice v Gor. Kanomlji so nabrali učenci krog 150 kg bakra, medu in cinka. — Hroščovo leto se pri nas ne pozna, in če ne bo več te golazni, naši šolarčki ne bodo dosti premij zaslužili. Pač pa se pri nas bolj pozna pomanjkanje dropiža, ker so ga nekateri baje prihranili za na stara leta. — Več posestnikov-vojakov je bilo na dopustu in sedaj je pri nas vse obdelano in obsejano, razen tu pa tam še v vrhah, kjer še vedno nagaja sneg. Pozimnina ne kaže bogve kaj. — O naših vojnih ujetnikih ne izvemo ničesar več. Morda jih bodo Rusi čez Kitajsko in Japonsko še v Ameriko poslali! Izmed zadnjih se je še oglasil iz ruskega ujetništva France Velikanje iz Kanomlje. Zanimivo pa je pismo Jakoba Tušarja z bojnega polja svojim staršem: » . . . . Sedaj smo že deveti mesec v vojni, pa osem mesecev nisem slišal zvonov. Sedaj o Veliki noči sem jih pa slišal. Peli so tako lepo kakor doma. Bil sem pri božjem grobu, ki je bil v katoliški cerkvi, ravnotako kakor pri nas. Cerkev pa je veliko lepša, take še nisem videl. Pri procesiji je bilo vse razsvetljeno, meni pa, ki se te procesije nisem mogel udeležiti, so silile misli domov, na procesijo doma. Bilo je ob 7. zvečer. Tukaj je veliko judov. Kar je kaj boljšega, imajo vse judje v rokah. Drugi ljudje so pa reveži, ker jih judje zaničujejo. Vsako soboto je vse zaprto, ker je to judovska nedelja. Večkrat sem že šel v tempelj gledat, kako molijo. Kar neumno se mora to zdeti človeku . . . .«

Iz Boštanja. Dne 29. aprila t. l. nas je zapustil preč. g. župnik Martin Kerin ter se preselil v Smednik na Gorenjsko. Mnogo je storil za našo župnijo. Ustanovil je hranilnico in posojilnico, katera zelo uspešno deluje. Pod njegovo oskrbo je bila kmetijska podružnica, kjer se je mnogo trudil, da je pravočasno naročal razne stvari, kakor: umetna gnojila, semena, galico je bilo zlasti letos težko dobiti in še marsikaj drugega, s čimer je faranom marsikaj vinar pa tudi krono prihranil. Bog mu bodi plačnik, mi pa ga bomo ohranili vedno v najboljšem spominu, želeči mu na novi župniji vse najboljše.

Sv. Trojica nad Cerknico. Na binkoštni ponedeljek se bo vršil romarski shod pri Mariji Pomočnici na Tabru. Že binkoštno nedeljo popoldne se bo spovedovalo, zvečer ob 7. uri bodo večernice, in zjutraj ob 6. uri sv. obhajilo in nato sveta maša. Častilci Marijini, prihitite v obilnem številu se poklonit Mariji Pomočnici, da nam ona izprosi tako željno pričakovane miru, našim junakom pa srečno vrnitev!

Zagorje ob Savi. V nedeljo, dne 16. t. mes., bo imela Ljudska hranilnica in posojilnica v Zagorju ob Savi popoldne ob pol štirih svoj občni zbor v združenih prostorih. Kritični so bili časi in so še, ko

vlada okrog nas vojska, ki hoče ugonobiti našo domovino državno in gospodarsko. Naš zavod si je ohranil zaupanje do današnjega dne in upamo, da si ga bo ohranil še za naprej. Vloge smo redno izplačevali, le v slučajih, kjer je bilo videti, da ljudje iz strahu dvigajo vloge, smo se nekoliko obotavljali in jih poučili, da je denar doma v večji nevarnosti, kot v hranilnici. Zato so še pustili svoje vloge in celo druge pridobili, da so na novo vložili. Tudi bilanca dokazuje, da se naš zavod sicer počasi razvija, ker ima majhen okoliš, a razvija se sigurno in kaže vedno svojo večjo moč. O delovanju se bode bolj poučili na občnem zboru, na katerega vas uljudno vabi načelstvo.

Mekinje. Vojna procesija v Mekinjah. Vsako šesto nedeljo po Veliki noči se vrši v Mekinjah ob obilni udeležbi vernikov spodbudna procesija s kipom Marijinega mil. Srca iz župne cerkve k četrt ure oddaljeni znani kapelici Marije Pomočnice na Zduši in nazaj. Letos pa ima ta procesija značaj vojne prošnje procesije, katere naj bi se udeležile v obilnem številu sosednje župnije, posebno še Marijine družbe s znaki in zastavami. Začetek bo ob 3. uri popoldne z nagovorom veleč. g. kanonika Lavrenčiča, ki bo spreved vodil. Že od davnih časov se je verno slovensko ljudstvo v stiskah z zaupanjem obračalo do predobrotljive božje Matere, ki je to zaupanje vedno vračalo z bogatimi dobrotami. Tudi mi živimo v burnih, težkih časih. Prav zaupljivo se zatecimo k nebeški Materi. Čuvaj cesarstvo naše, da kmalu zmagaja; vzemi v svoje varstvo naše slovensko ljudstvo in še posebno njega sinove na bojnih poljanah. Daj da nam kmalu zasije mila mavrica miru, da se vrnejo naši dragi na svoje domove . . . Torej: šesto nedeljo, 16. majnika, po Veliki noči popoldne v Mekinje k vojni procesiji!

O Devica, pomočnica
bila si in boš nam Ti!
Pri slabostih in bridkostih
rada nam pomagaš Ti!
Pri skušnjavah in težavah
Pomočnica vedno si!

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:**

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere
jamči dežela Kranjska, in jih obre-
stuje po 4³/₄ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gospodarske vesti.

GOSPODARSKI PREGLED.

Zdaj smo v času, ko je povsod najmanj živeža. Toda kmetje ne poznajo strahu. Če bo vreme tako ugodno, kakor do sedaj, bomo prav lahko celo deželo preživeli. Na Dunaju tožijo, da bodo morali biti do avgusta zadovoljni s turšično moko, ker druge ne bo. Pred par leti je eden naših poslancev pravil na Dunaju, da našim revnim kmetom spomladi še turšice primanjkuje. Neki socialnodemokratski poslanec mu zakliče: »Kaj pri vas še turšico živivate? Saj ta je le za živino.« Zdaj mora biti tudi za take gospode turšični kruh dober. Na Dunaju je 22. aprila Mendel, ravnatelj centrale za prodajo koruze, predlagal, da naj se kmetom vzame pšenica, kar je še imajo, in zamenja s koruso, katero dobijo iz Ogrske. Ker ima pšenica še vedno določene najvišje cene za 100 kg 42 K, turšica se pa prodaja do 60 K 1 q, naj kmetje, ki bodo dali pšenico, še doplačajo razliko v ceni, saj imajo tako od vojske zadosti dobička. Ni prav, da bi se kmetom zdaj boljše godilo, kakor meščanom. Tako Mendel. Neki posestnik Cenoh mu je odgovoril, da je Mendel bogat mlinar, ki je jeseni, ob začetku vojske nakupil z drugimi mlinarji neizmerne zaloge pšenice, za katero je plačal 24 do 26 K za 1 q, rž 18 do 20 K, zdaj pa otrobe prodajajo po 36 K. Seveda še misliti ni, da bi vlada v kaj takega privolila. Letos se je povsod sadilo veliko več krompirja, kakor navadno. V tem imamo obenem odgovor na vprašanje, če bo mogoče dobiti zadosti masti za zabelo. Če vojska poneha, se bo več kakor polovica krompirja po stari navadi zopet porabila za prašiče. Tudi nekaj slabega žita bodo potem dobili. Da bo množina žita še večja, bi zelo kazalo zmanjšati praho za ajdo in bolj sejati turšico. Dobra je ajda, ker nam ja po pšenici in ječmenu še en pridelek. Toda na istem prostoru da debelozrna turšica skoro še enkrat toliko. Letos je pa najbolj važno, da se kolikor mogoče veliko žita pridela. Tudi se da po turšici povsod s prav velikim uspehom fižol posejati in buče nasaditi. Izrabite prostor do zadnjega. Po rdeči detelji je povsod saditi debelozrnatu turšico, ki še prav dobro doraste, če je količkej ugodno leto. Turšica mora imeti obilo hlevnega gnoja in vsaj nekaj fosfata.

Švicarji priobčujejo poročila, kaj jim je koristila gnojnica. Leta 1866. se je naštelo v Švici 999.291 glav goveje živine, leta 1906. pa 1.498.144 glav. Živina je bila pri zadnjem štetju gotovo veliko lepša in težja, kakor leta 1866. Za ves ta napredek se imajo v prvi vrsti zahvaliti gnojnici. Cenijo, da je vsa gnojnica, katero porabijo, v enem letu vredna 165 milijonov kron, ves gnoj pa le 85 milijonov kron. Torej skoro še enkrat toliko je vredna gnojnica, kakor ves gnoj. To vedo tudi naši gospodarji, ki so poizkusili z gnojnico obilo gnojiti. Dokazano je, da imajo poljski pridelki, kjer je bilo veliko gnojnice, in seno iz travnikov, kamor se je na 1 ha navozilo 800 do 1000 hl gnojnice v enem letu, kakor je v Švici navadno navozilo, veliko

več beljakovin in drugih redilnih snovi v sebi. Torej 800 do 1000 hl za poldruge oralo! Fri nas še toliko litrov na pride na 1 ha. Letos sem poskusil na nekem slabem travniku za poskušajo napeljati prav veliko gnojnice. Trava je že zdaj dobra za košnjo. Švicarska gnojnica seveda ni čista voda od živali. Nameša jo z vodo in navadno tudi odpadke vmes na drobno razdrobi. Le tako moremo razumeti, odkod imajo take množine gnojnice. Človek je skoro žalosten, če se spomni na domače razmere. Koliko gnojnice se zgubi, koliko milijonov škode trpe vsled tega naši kmetje je vsako leto. Čeprav je letos velika zadrega za delavce, naj vendar vsak gospodar, ki še nima gnojne jame, letos precej gnojno jamo naredi. Zal mu gotovo ne bo.

Švicarji so pa dobro spoznali, da hlevski gnoj z gnojnico ne zadostuje, ker ima v sebi premalo fosforne kisline. Zato kupujejo v vedno večjih množinah umetna gnojila, zlasti žlindro in fosfat. Kalij je neobhodno potreben, če ni bilo zadosti gnojnice. Če je pa gnojnice zadosti, potem ni treba kalijeve soli, ker se nahaja v 100 l gnojnice 2 do 8 g kalija. Šele z rabo umetnih gnojil se doseže popolni uspeh.

Cene goveje živine gredo vedno naprej. Zda se pa zlasti vidi, kako neumna je prodaja živine na čez. Skoro ga ni gospodarja, ki bi ne bil letos pri prodaji opeharjen. Mnogi ne vedo za ceno, drugi cenijo živino še vedno le po starem. Tako se primeri, da zviti prekupec zasluži pri eni kravi do 400 K, pri paru volov pa 600 do 700 kron. Prodajajte le na vago. V ponedeljek, dne 26. aprila, so prodajali na Dunaju lepe voliče že po 2 K 50 v, nekaj najlepših po 2 K 72 v. Bilo je čez 800 glav na sejmu. Največ je bilo krav, mnogo tudi mlade živine. Kmetje vse prodajo, ker mislijo, da takih cen ne bodo več dosegli. Kje se bo pa živina vzela? Saj so ravno kar odpravili carino na uvoz živine in mesa. Na cene ni to prav nič vplivalo, ker živine ni od nikoder dobiti. Nekaj je morebiti pripeljejo iz Rumunije, veliko pa ne. Od drugod pa tako ni mogoče zdaj živino dobiti. Toda denar in cena sta zdaj manjšega pomena. Kaj se bo pa zgodilo z našimi kmetijami, če ne bomo imeli zadosti vprežne in plemene živine. Taki kmetje so delavci brez roke. Ne prodajaj torej ničesar brez posebne sile. Če pa kaj prodaj, prodaj le na težo. Zda se plačuje lepa žival 1 q po 3 K do 3 K 20 v. To je res izredno visoka cena. Števila prašičev na dunajskem trgu je padlo za polovico. Da bomo mogli živali prerediti, se jim začne lahko precej krmiti trava ali še boljše detelja, zlasti lucerna.

Hrvatska vlada je prepovedala prašiče krmiti s turšico. Priporočali so za krmljenje prašičev zdrobljeno in zmlato slamo. Natančni poskusi so dokazali, da slama ovira še prebavo drugih krmil, sama pa prav nič ne zaleže.

Da se v mestih olajša pomanjkanje živil, naj gospodinjje kolikor mogoče pazijo na mleko in ga dajo v večji množini v mlekarni, ker se mora stradajočim revežem po mestih pomagati.

Nov drobiž. C. kr. kor. urad poroča: Ker se je pokazalo, da v prometu se nahajajoči nikelnasti drobiž ne zadošča in ker se kaže osebno v industrijskih okrajih močna potreba po njem, je vlada sporazumno s kraljevsko ogrsko vlado sklenila, da s pridržkom naknadne postavne potrditve te odredbe pusti kovati in izdati drobiž po 10 vinarjev, za vsak slučaj tudi po 20 vinarjev iz novega srebra (zmes 30 odstotkov bakra, 40 odstotkov cinka in 10 odstotkov nikeljina). Izdajati se prične ta denar in sicer 10vinarski novčič 10. majnika, in sicer po neobhodni potrebi in kolikor ga potrebuje promet, do najvišje vsote 20 milijonov kron. Denar bo po velikosti in teži nikelnastemu denarju popolnoma enak in se bo razločeval le po kovinski barvi in po kovanju reverzne strani.

Zagotovitev krme in paše. C. kr. kor. urad poroča: Danes, 8. t. m., se razglasi odlok poljedelskega ministrstva o zagotovitvi krme in paše in da izrabijo vsi travniki v korist preživljanja prebivalstvu. V vojnem letu, tako izvaja odlok, je vsak posestnik dolžan, da izrabi vse travnike, pašnike in planine s košnjo ali pa s pašo. Kakor pri njivah, tako nastane lahko pri pašnikih in travnikih sila, ker so gospodarji morebiti pozvani pod orožje. Potrebno pomoč more preskrbeti žetna komisija. Da se ne izgubi paša in krma, je oblast upravičena, da, če gospodar v gotovem roku ne poskrbi za uporabo, se mora prepustiti brezplačno občini. Občine naj ali same izrabijo krmo ali pašo, ali naj jo pa izroče drugim. Čim jasneje se zaveda vsak posestnik dolžnosti nasproti skupnosti v največjih podrobnostih, z večjim veseljem stori, kar se zahteva, da se v tem velikem letu ne izgubi niti ena travna bilka, ki bi lahko služila vzdržavanju naše živine.

Vzpored za nakupovanje žrebet na Kranjskem: Dne 25. maja 1915: Na Brezovici pri kolodvoru od pol osmih do desetih dopoldne; v Krškem pri Gregoričevi gostilni od pol treh do pol šestih popoldne. Dne 26. maja 1915: V Brežicah poleg »Narodnega Doma« od šestih do pol osmih zjutraj; v Št. Jerneju od desetih do enajstih dopoldne; v Skocijanu od ene do dveh popoldne; v Mokronogu-Bistrici pri kolodvoru od štirih do šestih popoldne. Dne 27. maja 1915: V Št. Petru na Krasu pri gostilni poleg trgovca Alojzija Domicelja od osmih do devetih dopoldne; v Bujah (pri Košan) pri g. Deklevi od desetih do pol dvanajstih dopoldne. Naprodaj pripeljana žrebeta je imeti na dobrem povodcu ter je s seboj prinesiti živinski potni list in spuščalni list onega žrebca, ki je žrebetov oče. Brez teh izkazil se ne sme kupiti nobeno žrebe. Nakupljena žrebeta se bodo takoj plačala in prevzela.

Živinorejska zveza za kamniški politični okraj na Homcu tem potom opozarja živinorejce kamniškega okraja, da je čas priglasiti živino za v planinsko pašo, kajti letos je še prav posebno važno oddati nemolžno živino na skupne pašnike in na planino, ker je res veliko pomanjkanje delavcev ter se bo veliko časa prihranilo z

oskrbovanjem živine po hlevih. Pašnino je odbor v seji dne 5. maja 1915 za letos določil sledeče: Od živali, ki ima mali zob, je plačati 13 K, od vsake starejše govedu pa po 15 K. Od kobile s sesajočim žrebetom je plačati 40 K, od ostalih konj pa po 25 K; od ovac je plačati po 2 K. Tri tedne staro jagnje je pri ovci brezplačno, od vseh starejših jagnjet je pa plačati po 2 K. Pašnino bo pobiral pastir na planini, in sicer polovico, kadar priženete v pašo, ostalo polovico pa, kadar pošljete po živino. Na planino se žene v četrtek dne 24. junija. Sprejme se 100 glav živine na Kriško planino, 10 govedu in 150 ovac pa v Koren. Katera žival gre v Koren, odloči pastir. Ako katerega živinorejca izven okraja tudi veseli oddati svojo živino na Kriško planino, jo lahko odda in jo naj priglasí na naslov: Živinorejska zveza na Homcu, pošta Radomlje.

Listek

Za nevesto.

(Finsko spisal Pietari Päivärinta.)

(Dalje.)

»Stopi bliže, hrabri mladenič! Plemenito si sejal, plemenito boš tudi žet. Rešil si moj čredo in moji hčeri edinki si bil varuh in v oporo; to ne sme ostati nepoplačano. Krava, katero si rešil, je moja najboljša molzna krava. Ako se bo pozdravila, bo tvoja. Poleg tega dobiš še krme za celo zimo. Ako bo pa ta krava poginila, dobiš drugo. Za en dan je to lep zaslužek: medved in najboljša krava okoli. Vskak ne more toliko zaslužiti, toda ti si zaslužil v časti. — Ti si napogumnejši in najboljši mladenič v celi fari. Ostani sedaj čez noč pri nas, jutri pa pojdi pr medveda in ga spravi domov.«

Peter se je boječe zahvalil in mrmljal, da je storil samo svojo dolžnost in da nima vsled tega pravice sprejeti plačila. Toda gospodar je menil, da se mora izpolniti, kar je obljubil.

Ko je Anka slišala te očetove besede, je vrgla pogled na Petra, ki je izražal polne upanja. Kako rad bi pa Peter žrtvoval celi dnevni zaslužek, če bi mu dal Podgorec samo malo upanja, da bo Anka kdaj njegova.

V.

Nastopila je zima. Podgorčeva krava se je pozdravila. Gnali so jo v Zakraj; Podgorec sam jo je gnal. Poleg tega je dal prepeljati v Zakraj cel voz krme za to kravo. Kot mož je držal besedo — čudno bi tudi bilo, da bi je sedaj ne držal, ko jo doslej še vedno.

Ljubeča sta se večkrat srečala in njuna zveza je postajala od srečanja do srečanja močnejša. Stavila sta veliko upanja na Ankinega očeta, ker od onega časa je Podgorec posebno spoštoval Petra. Anka je povedala Petru vse, kar je njen oče govoril o njem. Vse te besede sta potem premisljevala in vagojala, in pokazalo se je, da merijo te besede na to, da bo Podgorec do

vovil zvezo med njima. O, saj je tako lahko verovati na to, kar si človek želi!

Tako sta preživela zimo v zanesljivem upanju in najčistejši ljubezni. Nastopila je zopet pomlad in vsa narava je bila oproščena sile zime. Reke in jezera so odvrгла težke ledene skorje, veselo žuboreče so tekle vode. Prosta je bila tudi reka, po kateri je vodil Peter splave. Po nji mu je hrepenelo srce, katero je bilo vsled Ankinе ljubezni oproščeno skrbi. Predno je pa šel zopet na delo, je hotel zvedeti odločilno besedo od Podgorca. Peter je sicer še nekoliko dvomil, toda Anka mu je dajala poguma in upanja.

Bil je lep pomladanski dan. Solnce je toplo sijalo, zemlja je zelenela, ptiči po drevju so pa veselo prepevali in si gradili gnezda. Takrat je oblekel Peter svojo praznično obleko in se podal proti Podgori. Tako sta se bila dogovorila z Anko.

«Kam pa nameravaš iti, Peter, tako prazniški?» ga je vprašal Podgorec, ko ga je zagledal.

«Ne drugam kot k vam. Z vami bi rad govoril.»

«No, kaj bo dobrega?»

«Jaz — jaz ljubim Anko.»

«To rad verjamem.»

«In Anka ljubi mene.»

«Tudi to je lahko mogoče.»

«Prišel sem, da si izprosim Anko od vas. Da dobim vaše dovoljenje in vaš blagoslov za najino zvezo.»

Podgorec je vstal in napravil zelo resen obraz. To je bila njegova navada, kadar je veljalo odločiti kaj važnega. Tako je stal nekaj časa in premišljeval.

«Ti si zelo zmožen mlad človek,» je dejal čez nekaj časa. «To se ne sme tajiti, to sem tudi jaz vedno rekel in bom vedno rekel, kajti zmožnost in pogum so lastnosti, ki zaslužite spoštovanje in priznanje. Toda odkrito in brez zavijanja povem, da ne bo Anka nikdar tvoja, ker zate je nisem vzgojil. Tako si slišal moj sklep.»

«Za božjo voljo! Jaz sem rešil Anko iz krempljev medveda!» je pristavil Peter.

«To je samo domišljija tvoje slepe ljubezni. Ti nisi rešil Anke iz krempljev medveda, temveč krava je bila, katero si rešil; to si tudi dobil. Bodi s tem zadovoljen in poišči si družico kje drugje. Da odvrnem vsako nespornost, naj ti povem, da je Anka že dolgo obljubljen v Zalog; sin župana v Zalogu, Zaloški, jo bo dobil. Sedaj, dragi Peter, si me slišal. S tem se moraš zadovoljiti, ker stvar se ne dá preurediti. Toda ne bodimo radi tega sovražnika! Prejšnje prijateljstvo in ljubezen naj obstoji še naprej. Moja pomoč in moja hiša bo kot doslej vedno tebi odprta. Kakor doslej te bom cenil tudi v naprej kot najpogumnejšega in najpoštenjšega človeka v fari.»

Ko je Podgorec to izpregovoril, je zapustil hišo.

Anka je molčala. Ni si upala govoriti, ker je vedela, da bo oče vztrajal pri svojih besedah. Toda ko je zaslišala trdo obsodbo, je bila bolj bleda kot platno. Tudi Peter je molčal, ker je vedel, da ni govoril Podgorec v šali.

Ljubeča se sta slišala nasprotno od tega, kar sta upala. Pogumno in neustraheno sta odkrila svoje zadeve, toda izhod

tega je bil za nju kot smrtna obsodba. Njino srce sta bili napolnjeni z nepopisno žalostjo.

Toda kdo je bil srečni Zaloški v Zalogu?

Zaloško posestvo je bilo v tisti fari kot Podgora. Bilo je bogato posestvo, tako bogato kot Podgora. Posestnik Zaloga je nosil na svojih prsih svetečo se srebrno medaljo. Poleg tega je bil Zaloški porotnik in župan.

VI.

Vsi dogodki te povesti so se zgodili v 17. stoletju. Takrat ni bilo vedno prijetno. Treba je upoštevati, da je Finska takrat pripadala k Švedski. Politične razmere še niso bile zrele. Med Karelinci, ki so pripadali k Rusiji, in med prebivalci Oesterbotten v Finski, je vladalo smrtno sovraštvo. Včasih sta ruska in švedska vlada še pospeševali to sovraštvo med obmejnimi prebivalci. Pogosto pa je tudi takrat divjala med temi ljudmi krvava vojska, ako ste bili tudi obe vladi v najboljšem prijateljstvu.

Vzroki tem bojem so se porodili med prebivalci samimi, kmetje so vodili boje. Prav posebnih vzrokov za boje niti ni trebalo, ker vse je izviralo iz starega sovraštva in iz želje po maščevanju, kar je podpihovalo sovražnosti. Vsaka izmed sovražnih strank je poizkušala prodreti čez mejo na ozemlje sosedov. Razvaline požganih vasi in umorjeni ter pohabljeni ljudje so kazali na sovražnikovo krvočnost. To smo omenili samo mimogrede, da se bo naslednje lažje razumelo.

Podobna obmejna vojska je zopet izbruhnila s svetlimi plameni. Takoj po Petrovi ponesrečeni snubitvi je prišlo poročilo, da je udrl sovražnik čez mejo. Peter je bil obupan vsled svoje ponesrečene snubitve, zato se je pridružil branilcem domovine. Upal je, da mu bo v bojnih nevarnostih mogoče vsaj za trenutke pozabiti na svoje srčne boleti.

Vsled svojega poguma, moči in odločnosti, katero je kazal tudi v najtežavnih položajih, je bil kmalu izvoljen za voditelja branilcev finskega ozemlja. Povsod in v vsakem času je bil Peter s svojimi ljudmi nad sovražniki in jim postal vsled tega v velik strah. Čeprav so bili Finci v premoči, vendar niso mogli povsod preprečiti grozodejstev, ki so jih uganjali Karelinci. Mnog družinski oče je vsled tega objokoval svoje požgano posestvo, svojo uropano imovino, svojo ženo in otroke, katere je odpeljal sovražnik. Mnogotera nevesta je objokovala svojega ubitega ženina.

Po Petrovi ponesrečeni snubitvi je bila Anka potrta in žalostna. Nė samo vsled tega, ker ni dobila onega, katerega je tako neizmerno ljubila, temveč tudi vsled tega, ker je oče namignil, s kom namerava združiti svojo hčer. Ravno tega ji določenega ženina pa Anka vsled njegovih norosti že davno ni mogla videti.

Gozd je bil odslej ubogi deklici najljubše pribežališče. Gonila je čredo na pašo, čeprav ji je skušal oče to zabraniti. Od dogodka z medvedom je bil v skrbi za Anko. Zdelo se mu je, da je Peter vendar še nekaj drugega rešil iz medvedovih krempljev kot samo kravo.

Anka je vstajala po cele dni s čredo v gozdu. Tam ji je bilo dobro. Mnogokrat je sedela v sanje zatopljena na nekem griču. Zdelo se ji je, da se ji bliža velik, rjav medved z široko odprtim žrelom. Zdelo se ji je, da pada v medlevico. Takrat pa je priskočil Peter in ji močil čelo in senci. Ni si upala odpreti oči iz strahu, da ne bi Peter odšel. Ko pa jih je vendarle odprla, je videla, da ni bilo ne Petra, ne medveda. Na mesto sanj je stopila resnica. V luči resnice je videla, kako stoje stvari in bridko se je zjokala. Po takih urah je prihajala vedno pozneje domov kot goved.

Sovražnik je zvedel za Podgorčovo bogastvo, zato se je hotel tistega polastiti. Oddelek petdesetih mož se je ločil od glavne čete v ta namen. Bili so mnenja, da za napad na samotno ležeče posestvo ne potrebujejo več mož, zlasti ker so hoteli izvršiti napad skrivno in nepričakovano. (Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

CLVIII.

Sinove tolažbe.

Janez Pangerc z Bleda piše svojim staršem:

Ljubi starši! Zelo težko sem pričakoval, da sem dobil malo papirja, da Vam morem nekoliko več napisati kot na karti. Vem, da se pisma veliko bolj razveselite, kot same karte. Zelo sem radoveden, kako kaj zdaj zglada na Bledu, ker ni nikogar, da bi delal veselje in žalost. Zdaj mi pride dostikrat na misel, kako sem kakšno stvar neumno naredil, da sem Vas jezil in sam sebe še bolj. Ravno danes sem nekaj slišal, da bodo morali k vojakom do 50. leta. Torej tudi Vi, dragi oče, bodete morali zapustiti domovino in nastopiti kot branitelj domovine proti sovražniku. Zelo žalostni časi so to za nas! Vi imate že tri sinove pri vojaki, da bi pa morali še Vi, to bi bilo hudo!... Pa iz tega nikar ne sklepajte kaj slabega proti nobeni stvari. Jaz sem ravnotako Avstrijec kot so drugi, pa mogoče še bolj. Jaz upam, da Avstrija ne bo izgubila, četudi trpe zdaj narodi veliko in težko. Ko bi bili v vojski sami Slovenci, bi bili Ruse že trikrat pobili... Mi zelo sovražimo tiste, ki se za vsako malenkost udajo sovražniku. Tak človek nima pri meni nobene veljave. Tak prelomi prisego in izda domovino! Jaz sem bil že večkrat v takem položaju, da bi se dal lahko ujeti, toda branil sem se teh rjavih Rusov. Jaz sem že devet mesecev v vojski, pa bi bil rad še toliko časa, samo, da bi prišel potem enkrat domov.

Ljuba mati! Vaše pismo sem hvaležno prejel in se Vam zanj zelo zahvalim. Trdno upanje imam, da se povrnem enkrat zdrav v našo ljubo domovino. Kakor Vi z menoj, tako bi jaz rad z Vami izpregovoril samo en par besed, potem bi se pa zopet rad vrnil na bojno polje, četudi se nimamo dobro. Kmalu bo devet mesecev, odkar se nismo videli. Vedno sem bil v bojih in res

zaj in so mu vzele 12.000 ujetnikov poleg mnogega materijala. Število samo od te vojne skupine od 2. maja naprej ujetih Rusov je s tem naraslo na nad 80.000 mož.

Naše prednje čete so se bližale odseku Stebnica in dosegle Brzezanke kakor tudi spodnji Vislok. Zasedovanje napreduje dalje.

Najvišje armadno vodstvo.

Nevednost

je vzrok mnogim boleznim. Toda dandanes, ko povsod izhajajo časopisi, so isti najboljša sredstva za pospeševanje omike in znanosti. Tako vsak list obvaruje svoje bralce pred marsikatero nevarnostjo in jim daje pojasnila in dobre nasvete. — V sedanjem času pogosto nastopajo prehlajenja, revmatične bolečine, bodenje, tiščanje v prsih, kratka in težka sapa in dr., za odstranjenje teh je najboljšo zdravilo Fellerjev blagodišeči fluid iz rastlinskih esenc z zn. „Elza-fluid“. Ta fluid olajša bolečine, pospeši redno odvajanje in učini dihalne organe bolj odporne. 12 steklenic pošlje poštne prosto lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 16 (Hrvatska) in znaša cena 6 kron. maos.

Na prodaj je srednje veliko posestvo

na katerem so že vsa pomladanska dela izvršena. Kdor želi kupiti, naj si isto ogleda. **Franc Fajfar, Viba št. 15, pošta Žirovnica, Gorenjsko.** 1037

Semensko repo in korenje

kakor tudi fižol, suhe gobe in predivo kupuje vedno po najvišjih cenah **Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36, nasproti mitnice.** 1031

Agitirajte za „Domol uba“!

Domačo deteljo in lucerno

kakor tudi druga poljska semena priporoča **Franc Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36, nasproti mitnice.** Kupuje žito, fižol, suhe gobe, predivo, težice, vinski kamen (Weinstein) in vse druge deželne pridelke vedno po najvišji ceni. 794 5

Domačija

je naprodaj — z živino, žitom, orodjem itd., redi

se 12 glav živine, nekaj svinj, en ali dva konja; tudi nekaj lesa je še naprodaj. — Kmetija stoji v ravnini, hiša je lepo zidana, hlevi obokani. — Več pove upravnistvo „Domoljuba“ pod št. 903. (Znamka za odgovor.)

Olje za stroje
Olje za cilinder
Zgoščena mast
Maža za vozove
Karbolinej
M. Elfer
Dunaj, I.,
Krugerstr. 3/n.

917

OSTANKI novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše svilnate rute so došli na zalogo. Ostanke prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač, v Ljubljani v Selenburgovi ulici št. 5, v prvem nadstropju, nasproti pošte. — Ostanke pošiljamo s pošto vsak dan, takoj ko dobimo naročilo. — Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut. Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje „HERMES“ Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5/D.

820

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 5. maja: 78. 58. 87. 88. 79.
Dunaj, 8. maja: 13. 36. 50. 5. 27.

Zahtevajte

zastoj in poštine prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaleta, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. inkr. dver-Brüx št. 781 (Češko).
mi založnik

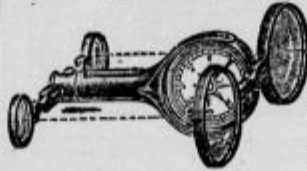
Nikelnaste Roskopi-ure K 3-90, 4-20, 5-—, Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnimi zvoncem K 4-—.

Posilja se po povzetju. — Nikak riziko!
Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Senzacijska novost!

Vojno kukalo „Ideal“

z najfinejšimi, optično brušenimi, prvovrstnimi lečami.

16 optičnih predmetov ki so vsi spojeni v enega se popoln. skup zlože, zavoljo tega zelo pripravi za nositi v žepu.

Vojno kukalo „Ideal“ je porabno za: operno kukalo, vojno kukalo, kukalo za turiste.

za vsako oko, preiskavanje oči, vratu, nosu, mikroskop z objektivnim nosilec za najmanjša živa bitja itd., kompas ki dobro kaže, čitanje, povečalno steklo, dvojno lupo za preiskovanje, daljnogled pripraven za vsako oko, stereoskop, panoramo razglednic, fotografij itd., zrcalo ki je vedno pri roki. Dostaj ni bil še nobeden aparat tako mnogostransko uporaben. **Cena kosa s popisom 3 K, 3 kosi 8 K.** Prodaja po povzetju izvoz novosti

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessg. 13-404.

Izvirjenega čevljarkega pomočnika

sprejemem v trajno delo. **Alojzij Fabian, čevljar-ski moister v Črnomlju.** 1035

Volno

ovčje, oprano in neoprano lupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjem plačilu, ter plačam vožnje sam. **Veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 16, Štajersko.** 513

Najboljša kosa

se dobi samo

pri prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik
Kranj št. 151 (Gorenj.)

Gorenjska kosa

65,	70,	75,	80 cm
6 1/2,	7,	7 1/2,	8 pesti

stane samo kron 2-—, 2-20, 2-40, 2-60

za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštne prosto!

Zahtevajte krasni, hustrvani cenik zastoj!

Nevarnost okuženja nastane z nastopom gorkega poletja večja

Mrčes prenaša največ nalezljivih bolezn!

SANTOLYT

pokonča zanesljivo vsak mrčes v hiši in v hlevu. — Najboljše osušenje in razkuženje mokrih ali okuženih zidov, sten, kleti, barak. — Trajen belež za fasade, hodnike, bolnice, tovarne in stanovanja.

Nepogrešljiv za vse zdravstvene zavode, za splošno stavbeno obrt, industrijo in poljedelstvo.

M. ELFER, DUNAJ, I., Krugerstrasse št. 3.

Posobno letos je veliko lešeče na dobrem poljakiem orodju, da se delo z lahkoto in hitro opravi, vsled tega naj vsak kose naroči le pri gospodu 732 12

F. S. Škrabar v Višni Gori,
 kateri že več let razpoliža priznana najboljša, garantirano dobra

TURŠKE KOSE

v dolžini 56 61 67 cm 72 78 in 84 cm
 po K 1 00 K 2 50

Pri naročilu na 10 kosovov skupaj pošlino prosto na vsako postajo. Prepro šalci dobre primerca popust.

ŽELEZATO VINO S KINO Rebuje navedena množina železa.

Iskarnarja **PICCOLI**-ja v Ljubljani
 krepta malokrvne, neravnost in oslabele oseba karje pri atičnih vseh malokrdaj

1 steklenica 2 kreni.
 Ceniki zastoj in franko.

Toplo priporočamo vsem rodbinam

krasne ostanke blaga
 za obleke, suknje, bluže, srajce itd.
 Novih lepih vzorcev
 5 kg zavoj K 15.—, lepša vrsta zavoj K 20.—, najlepša vrsta zavoj K 25.—
 franko po povzetju pošilja:

A. Jelinek, I. češka tkalnica v Jimramovéh (Morava)
 Zelo topla priporočene. Kdor poskusi, kupi vivicit.
 Obleče se lahko cela rodbina!

Kdor ima na prodaj
 kakršnekoli

poljske pridelke, živila

ter drugo blago domačega izdelka, dobi dobrega kupca, če pišo na

„Prvo ljubljansko delavsko konzumno društvo v Ljubljani“
 posebno se iščejo vsakovrstna žita, ajda, krompir drva itd.

Cene po dogovoru. Plačilo takoj!
 Društvo ima svoje prodajalne na Kongresnem trgu štev. 2 in Zaloški cesti štev. 15 ter na Glincah št. 214. 935

GOREC

KOLESA PRIZNANO NAJ BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE ZIJE CESTA 57. IN NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAH TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLACNO

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,
 n. a. dež. živih in ročnih, mež. in tamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na dožive in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. za po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1913 K 170,217 149-00
 Stanje gar. fondov koncem 1913 K 43,424 400-17
 V letu 1913 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432,233-66
 Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zas onj in poštnino prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Preti ekuženju

se moramo tembolj zavarovati, ker nastopajo zdaj z večjo močjo bolezni, kakor škrlatica, ošpice, kose, kolera, tifus. Zato naj se uporablja posod, kjer so take bolezni, razkuževalno sredstvo, ki mora biti v vsakem gospodinjstvu. Najbolj priljubljeno razkuževalno sredstvo sedanosti je neoporečno

LYSOFORM

ki se dobi brez duha, nestrupeno in poceni v vsaki lekarni in drožeriji po 90 vin. Učinek Lysoforma je hiter in gotov, radi česar ga priporočajo zdravniki za razkuževanje na bolniški postelji, za izpiranje ran, oteklin, za antiseptične obveze.

Lysoform-milo
 je prijetno toaletno milo, ki vsebuje 1% Lysoforma in učinkuje antiseptično; lahko se rabi za najobčutnejšo kožo. Naredi kožo mehko in prožno. Znaprej boste rabili samo to izborno milo, ki je le navidezno drago, a je uporaba prav ekonomična, ker milo dolgo traja. Komad stane K 1-20.

Lysoform s poprovo meto
 je močna antiseptična ustna voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo odstrani in zobe beli in ohrani. Lahko se tudi rabi na zdravnikovo odredbo pri katarjih v grlu, kašljanju in nahodu za grgranje. Par kapljic zadostuje na eno kupico vode. Originalna steklenica stane 1 K 60 vin. Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in razkuževanje“ pošlje na željo zastoj in poštnine prosto kemik Hubmann, Dunaj XX, Petraschg. 4.

Vse blago se po starih, znižanih cenah prodaja

Lepa hirmanska darila

Največja in najbogatejša zaloga ur, veržic, uhancov, zapestnic, prstanov in briljantov.

Ure za na roko z usnjatim jermenčkom, se tudi ponoči vidi nanjo, K 7.—. Navadne nikelj. ure boljše vrste K 5.—.

Vljudno vabim na obilni obisk

F. ČUDEN, Ljubljana
 nasproti Frančiškanske cerkve
 delničar tovarn za Union ure.

Naročite novi vojni spominski cenik s koledarjem, tudi po pošti zastoj.

Pri naročilih od 20 kron dobi vsak lep vojni spomin za dar.

Kmetovalcem in posestnikom!

Vsled velike zaloge oddajam po znižanih cenah

cementne strešnike

brez zareze in z zarezo tudi v podolgasti obliki, ki prekaša po svoji trpežnosti vsako drugo opoko in se zanjo prevzame vsako garancijo.

Tovarna cementnin Ivan Jelačin, Ljubljana.

Yse gospodinje navdušeno hvalijo
 staroslovito, domačo čajno znamko

Pekarek - ov čaj

Dobiva se le v izvornih zavitkih z varstveno znamko »Kitajski deček« v vseh zadevnih trgovinah. 316

Zastopnik za Kranjsko:
Grummer & Co., Ljubljana.

Varstvena znamka.

Triporočamo

*kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovencem!*

824

Oučjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano

kupim po najvišji ceni!

Prezمام vsako množino
proti gotovini. Vožnino po
železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik

Ljubljana - - Mestni trg št. 22.

P. n.

Dne 12. marca t. l. je umrl moj dolgoletni družabnik v tvrčki Mihael Kastner v Ljubljani, gospod Gustav Kastner. Sedaj nameravam trgovino, ki sva jo nad 20 let skupno vodila z gospodom Gustavom Kastnerjem pod tvrčko Mihael Kastner, nadalje voditi pod lastnim imenom

Julius Elbert

O tem si dovoljujem slavno p. n. občinstvo s prošnjo obvestiti, naj se odslej dopisi, ki so namenjeni za doslej pod tvrčko Mihael Kastner obstoječo specerijsko, kolonijalno, materialno ter trgovino z deželniimi pridelki, glavno zalogo naravnih mineralnih vodâ, zalogo soli in petroleja, **ne pošiljajo več pod naslovom Mihael Kastner**, marveč pod mojim imenom **Julius Elbert**.

Ker bom tvrčko Mihael Kastner dal izbrisati v trgovinskem registru, prosim, da se izogne vračanju pisem, prav natančne pozornosti na ta novi naslov.

Velespoštovanjem

Julius Elbert, sedaj edini javni družabnik tvrčke **Mihael Kastner**.

Stanje vlog čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

6

Ljubljana, Mikloščeva cesta stev. 6, pritličje, v lasni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

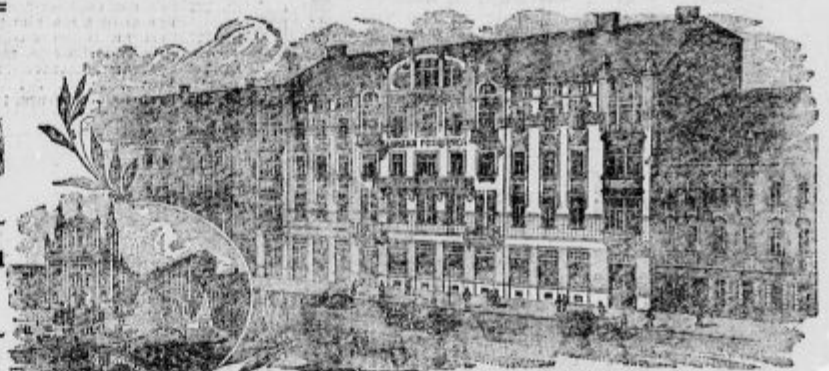
sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni
zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih
obrestuje po **4 ³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih **100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**, **Anton Kobi**, deželni poslanec, poselnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matiija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in ravnatelj »Ljudske posojilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.

Kava

50% ceneje!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeca, izdatna in steklena 5 kg vreča za pekušajo K 11 - prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega finega čaja za K 2-20 pošlje A. Schapira 473, izvoz kave in čaja, Galanta.

OROŽJE in KOLESA

na obroke. Posamezni delitajeseji li. ceniki zastoj.

F. Dušek, tovarna orožja, koles, šivalnih strojev. Opočno ob drž. žel. 2125, Češko. 3557

Naročajte „Slovenca“

SANATORIJUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
ŠEPIRANKPISARJU DR. FR. DERGANČ

SUKNO PERLO OBLIKE ČEVULJE OŠTANKE

In razne blage pošilja po najnižjih cenah Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v Celju štev. 305, Štajersko.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čez tisoč stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana treba denar naprej poslati.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poš-

5%

lanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

I. Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

III. podpredsednik:

Karel Poljak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Berštnik, e. kr. profesor v p. v Ljubljani; Dr. Ferdo Cehal, stolni kanonik v Ljubljani; Ivan Dolenc, e. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruđen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; F. Bemeo, ravnatelj izg. sole v Ljubljani; Anton Sušnik, e. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušentič, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, e. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, e. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, e. kr. in. rad. official v Ljubljani; Avgustin Zajc, e. kr. rad. revident in posestnik v Ljubljani.

Vsak petek, vsako nedeljo

se ustavi, ta ničvredna „Bazar“-ura, katero sem kupil šele pred nekaj tedni. Ni čuda! Pokrov se zapira slabo, tako, da uhaža vedno prah v notranjost. Kolesje teče na medenih ploščah, mesto na rubinih; pri navijanju mi je pero že dvakrat počilo, ker nobene opore nima. Spirala izkoči pri vsakem potresljaju, ako je toplo, gre ura prehitro, ako je pa mrzlo, zaostaja, tako, da nikoli ne pridem ob pravem času, kratko, to je grozno. V tem oziru res zavidam svojega brata za njegovo fino uro; ista se dobro zapira, teče na rubinih, ne da se previti, gre natančno pri sekundi, da ima res pravo veselje z njo. Zadosti sem se že jeziti! Se danes si naročim dobro uro pri svetovni tvrdki H. Suttner, Ljubljana št. 1.

	Krone		Krone
Št. 410. Nikelnasta ura Roskopf, 26 ur idoča	4 10	Št. 791. Srebrna tala Roskopf-ura, dvojni pokrov	16 50
Št. 719. Srebrna remontoir-ura	7 80	Št. 38. Amerikanska double zlatá verižica, moderna fazona	5 00
Št. 721. Srebrna remontoir-ura, 6 kamnov	11 50	Št. 865. Nikelnasta verižica	1 50
Št. 723. Srebrna cilindar-remontoir-ura, s 6 kamni in z močnim pokrovom	11 70	Št. 125. Amerikanska double zlatá gavrnatna verižica, 45 cm dolga	1 80
Št. 727. Srebrna remontoir-ura, 6 kamnov, gravirano kolesje, močen pokrov	12 —	Št. 1023. Srebrni rožnivenec, zelo lepo izdelan	4 80
Št. 748. Srebrna remontoir-ura, dvojni pokrov	13 50	Št. 189. 14 karatni zlat prstan s kamnom	7 80
Št. 533. Srebrna „IKO“-ura, 15 kamnov, zelo natančno idoča	19 —	Novo zlato, prstan s kamnom	3 80
Št. 523. Srebrna Roskopf-ura, dvojni pokrov	12 80	Št. 1289. 14 karatni zlati uhani s lepimi kamni	5 —
Št. 520. Srebrna Kavalir-ura, dvojni pokrov, posebno tanka plošča, 15 kamnov	19 50		

Razpošilja se po povzetju ali pa se denar v naprej pošlje. — Za neugajajoče stvari se denar nazaj pošlje.

Bogato ilustrovani cenik s tisoč podobami zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Svetovna razpošiljalnica **H. Suttner** samo v Ljubljani št. 1 nima nobene podružnice.

Največja specialna trgovina za boljše ure.